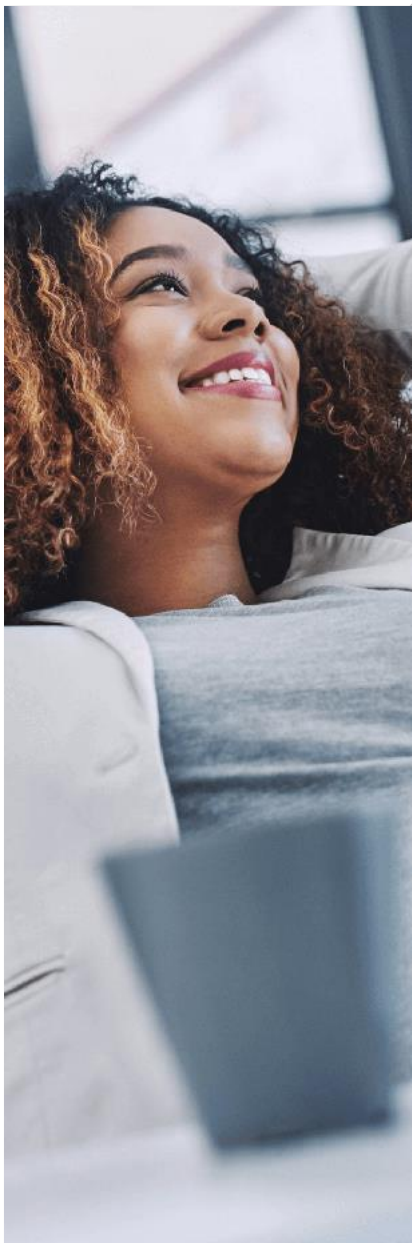

Management Letter 2021

Veiligheidsregio Utrecht

Aan de directie van
gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht
t.a.v. de heer J. Donker
Postbus 3154
3502 GD Utrecht

Amersfoort, 20 december 2021

Geacht bestuur, geachte directie,

Wij hebben, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2021, de interim-controle voor de Veiligheidsregio Utrecht (hierna: VRU) uitgevoerd. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne-beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2021 te signaleren en onder uw aandacht te brengen. In onze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen ter zake opgenomen. De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het management en het dagelijks bestuur als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening

Wij beginnen deze managementletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de significante risico's die wij bij de controle van de Veiligheidsregio Utrecht onderkennen. Daarna geven wij een oordeel op hoe de relevante processen zijn opgezet en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Voor zover er naar aanleiding van onze bevindingen door u nog aanvullende werkzaamheden zijn vereist worden die ook in deze paragraaf gemeld. De laatste paragraaf benutten wij voor een aantal onderwerpen die wij graag met u delen met het oog op de controle van de jaarrekening.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants BV

was getekend drs. C.L. Willems RA

Per saldo **persoonlijker**

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting
2. De belangrijkste risico's
3. Beeld procesbeheersing
4. Gedetailleerde bevindingen
5. Vooruitblik naar de jaarrekening
6. Relevante actualiteiten
7. Bijlage

1. Managementsamenvatting

De bevindingen, waarnemingen en aanbevelingen in deze managementletter beogen het management en het dagelijks bestuur te ondersteunen in het proces van het voortdurend verbeteren van de interne-beheersingsomgeving en de interne risicobeheersing.

In overeenstemming met de initiële risico-inschatting, zijn de opzet en de implementatie van de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getoetst voor de periode januari 2021 tot en met september 2021 met betrekking tot de volgende bedrijfsprocessen:

- Administratie & Verslaglegging (waaronder de memoriaalboekingen)
- Inkopen en aanbestedingen
- Factuurverwerking en betalingen
- Personeel & salarisadministratie
- Treasury
- Opbrengstenstromen
- Automatiseringsomgeving

Managementsamenvatting

Voor u ligt de managementletter 2021, waarin wij verslag uit brengen over de interim-controle welke in september 2021 is uitgevoerd. Wij kijken positief terug op de prettige samenwerking met uw organisatie. Met duidelijke afspraken en heldere communicatielijnen trachten wij elkaar steeds beter te vinden en elkaar in ieders rol te versterken.

De interim-controle is primair gericht op het beoordelen van de interne beheersmaatregelen (key-controls) in de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen. Dit zijn die processen binnen de VRU die een koppeling hebben met materiële posten in de jaarrekening, alsmede processen waarin wij verhoogde (fraude)risico's onderkennen. We hebben daarbij oog voor aspecten die naar onze mening van belang zijn voor uw bedrijfsvoering dan wel richting kunnen geven aan het verder verbeteren van de procesbeheersing. Wij hebben een goed beeld gekregen van uw administratieve organisatie en interne beheersing.

De Veiligheidsregio wordt gekenmerkt door processen met daarin een veelvoud aan maatwerk en een platte hiërarchische organisatiestructuur.

Onze algemene indruk van de gehele administratieve organisatie en interne beheersing binnen de Veiligheidsregio Utrecht is dat er op de korte termijn noodzakelijke verbeteringen doorgevoerd dienen te worden om voorbereid te zijn op de toekomst. Deze verbeteringen zien op het invoeren van een Verbijzonderde Interne Controle (verder: VIC) en twee materiële balansposten. De belangrijkste bevindingen nemen wij hier op, een meer gedetailleerd overzicht vindt u terug in paragraaf 3 en 4. Deze bevindingen bedreigen overigens niet het oordeel, maar geven net als voorgaande boekjaar wel aanleiding tot aanvullende interne controle werkzaamheden die uitgevoerd dienen te worden voor de start van de jaarrekeningcontrole 2021 in 2022. Deze werkzaamheden zien met name toe op het controle van memoriaalboekingen, inkoopfacturen, personeelsmutaties en aanbestedingen.

Verbijzonderde interne controle

Zoals wij in onze managementletter en accountantsverslag over voorgaand boekjaar hebben aangegeven vinden geen verbijzonderde controles plaats die als zodanig worden vastgelegd en kwalificeren als verbijzonderde interne controle. De oorzaak hiervan is een beperkte capaciteit. De VRU heeft hierdoor gekozen om de beheersing van processen met name in te richten vanuit de automatisering inclusief workflows en controles. De vastlegging en het reproduceren van deze inrichting blijft een aandachtspunt. Maar met het oog op het naderende rechtmatigheidsoordeel is een VIC noodzakelijk om de benodigde onderbouwing te geven voor het oordeel voor het bestuur. In hoofdstuk 6 zetten wij de rol van de VIC in het beheersingslandschap van de organisatie nader uiteen.

In oktober jl. hebben wij over dit onderwerp met de financiële kolom van de Veiligheidsregio Utrecht gesproken. Daar hebben wij elkaar uitgebreid gesproken over de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording per 2022. Daarbij hebben wij het uitvoerig met elkaar gehad over de noodzaak, de formele positionering, het opdrachtgeverschap, de communicatiekanalen en de aard en diepgang van de werkzaamheden van de toekomstige VIC. Om hier nadere handvaten aan te geven hebben wij een in paragraaf 5 een stappenplan uitgewerkt ten aanzien van de weg naar de rechtmatigheidsverantwoording en de rol van een VIC hierin.

De VIC en de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole zijn cruciale onderwerpen voor het jaar 2022. Vooral nog heeft u nog geen VIC-functie ingericht. Het beschikbare controleplan dient nog herzien en geactualiseerd te worden, waarbij het geoperationaliseerde normenkader tevens meegenomen dient te worden en de beheersing verder geïmplementeerd dient te worden. Wij merken op dat uw personele bezetting bij Concerncontrol beperkt is. Recent is ook de teamleider Planning & Control vertrokken. De functie van coördinator voor de jaarrekening wordt tijdelijk op interim basis ingevuld voor het boekjaar 2021. De bezetting is niet op het gewenste niveau als gevolg van verloop en tijdelijk verzuim. Het gevolg is dat de bezetting op korte termijn niet in staat zal zijn om het uitdagende traject naar de rechtmatigheidsverantwoording te borgen.

IT-omgeving

Ten opzichte van voorgaand boekjaar zien wij dat er na de implementatie van het ERP pakket AFAS Profit nog een aantal bevindingen resteren, met name op het gebied van het beheer van rechten en rollen van gebruikers. Een positieve ontwikkeling is de uitvoering van een penetratietest op de netwerkorganisatie, in lijn met onze bevinding rondom informatieveiligheid.

Wij kijken graag vooruit. De vervolgstap om daadwerkelijk te kunnen steunen op de IT-omgeving is het aanscherpen van het proces rondom rechten en rollen. Wij zien – met medeneming van deze bevinding – mogelijkheden om de IT-omgeving te kunnen controleren op werking. Aangezien AFAS Profit het hart van de informatievoorziening is hechten wij een extra belang aan de betrouwbaarheid van de IT-omgeving hieromtrent.

Frauderisicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij zowel het toezichthoudend orgaan als het dagelijks bestuur. Binnen de Veiligheidsregio Utrecht is de frauderisicoanalyse een onderdeel van het risicomanagement. Op basis van onze uitgevoerde interim-werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de frauderisicoanalyse in boekjaar 2021 nog niet herzien is. Daarnaast is de opzet en werking van niet alle opgenomen beheersmaatregelen getoetst.

In paragraaf 3 en 4 gaan wij naast deze observaties in op een aantal andere detailbevindingen. In paragraaf 5 blikken we vervolgens vooruit naar de jaarrekening en welke stappen nog gezamenlijk te maken zijn om de jaarrekeningcontrole tot een succes te maken.

Een belangrijk onderdeel van paragraaf 5 is ook de mogelijkheid voor een IT-audit en het daarmee mogelijk maken voor het steunen op de interne beheersing in en rondom de financiële administratie AFAS Profit. De toegevoegde waarde is potentieel groot gezien het systeem ook het digitale factuurverwerkingssysteem omvat voor de Veiligheidsregio. Op basis van een eerste inventarisatie middels interviews en inspectie van documenten zien wij zeker aanknopingspunten voor het mogelijk steunen op de interne beheersing in dit systeem.

2. De belangrijkste risico's

Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de Veiligheidsregio Utrecht de belangrijkste risico's zien die tot mogelijke afwijkingen dan wel onzekerheden in de jaarrekening van uw Veiligheidsregio kunnen leiden. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijvoorbeeld fouten uit het verleden, belangrijke gebeurtenissen en voorschriften van onze beroepsorganisatie. Voor het jaar 2021 onderkennen wij de volgende belangrijkste risico's:

Onderwerp	Motivering
<p><i>Management override</i></p> <p>Risico op het doorbreking van de AO/IB door het management, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw Veiligheidsregio met name toe op de schattingsposten in de overlopende activa/passiva en de voorzieningen.</p>	<p>Om het risico te verkleinen controleren wij de schattingsposten (waaronder overlopende activa/passiva, voorzieningen), transacties buiten de reguliere bedrijfsvoering, transacties met verbonden partijen en handmatige boekingen buiten de reguliere, vaak geautomatiseerde boekingsgang om in detail.</p>
<p><i>Rechtmatigheid inkopen</i></p> <p>Risico dat inkopen niet voldoen aan de Europese Aanbestedingswet.</p>	<p>Wij zien in de breedte dat decentrale overheden het moeilijk vinden om aan de voorkant de inkoopbehoefte in te schatten en worden overschrijdingen soms pas gedurende een inkooptraject gesignaleerd waardoor eerder gemaakte beslissingen niet gewijzigd/teruggedraaid kunnen worden. In de afgelopen jaren heeft uw Veiligheidsregio onrechtmatige inkopen gehad als gevolg van het niet voldoen van de Europese Aanbestedingswet. Dit heeft recentelijk overigens niet geleid tot een aangepast oordeel in de controleverklaring.</p>

Per saldo **persoonlijker**

Deze risico's zijn afgeleid uit onze controleaanpak. In deze aanpak is een uitgebreide(re) lijst van risico's opgenomen om u inzicht te geven in de manier waarop wij onze controle benaderen. In deze managementletter nemen wij alleen de belangrijkste risico's op.

De aard van deze risico's brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen zullen wij rapporteren hoe deze risico's zijn afgedekt.

3. Beeld procesbeheersing

Onderstaand vatten wij ons oordeel over de opzet en het bestaan per proces samen.

Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij het proces een classificatie mee:

- **Verbetermogelijkheden:**
Binnen het proces is sprake van significant risico en/of er is sprake van verschillende tekortkomingen/observaties binnen de AO/IB en vragen hier op korte termijn uw aandacht voor;
- **Toereikend met verbetermogelijkheden:**
Binnen het proces is sprake van verhoogd risico en/of er is sprake van verschillende observaties binnen de AO/IB en vragen hier op middellange termijn uw aandacht voor;
- **Toereikend:**
Binnen het proces is sprake van risico en er is geen sprake van observaties binnen de AO/IB. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

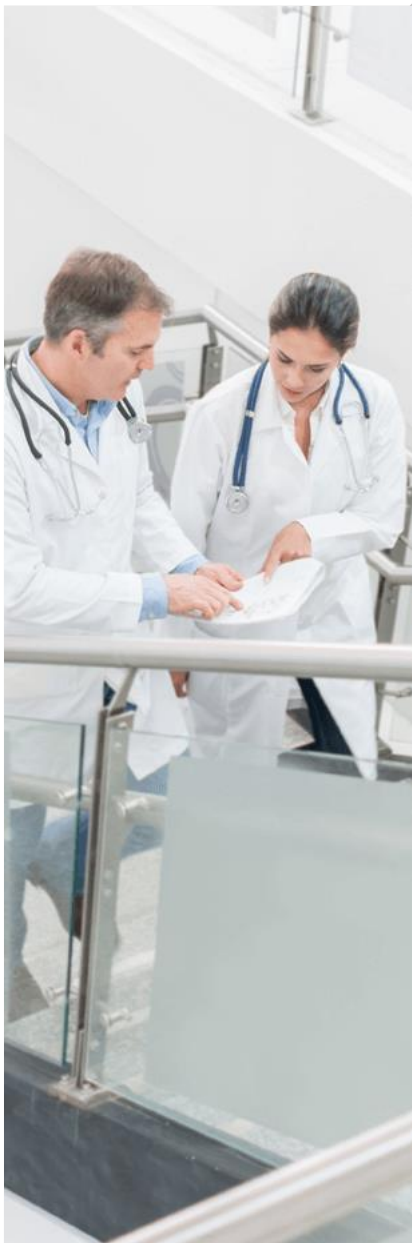
Proces	Opzet en bestaan
Verbetermogelijkheden	
Administratie & Verslaglegging	Verbetermogelijkheden
Verbijzonderde Interne Controle	Verbetermogelijkheden
Frauderisicoanalyse	Verbetermogelijkheden
Toereikend met verbetermogelijkheden	
Inkopen en aanbestedingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Factuurverwerking en betalingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Treasury	Toereikend met verbetermogelijkheden

Proces	Opzet en bestaan
Opbrengststromen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Personeel en salarisadministratie	Toereikend met verbetermogelijkheden
Geautomatiseerde omgeving	Toereikend met verbetermogelijkheden

In onze managementletter 2021 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen opgenomen. De detailbevindingen hebben wij als volgt opgenomen:

- A) **Observatie:** in dit blok wordt aangegeven wat gedurende de interim controle is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.
- B) **Risico:** hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevindingen en wat de gevolgen voor uw Veiligheidsregio kunnen zijn.
- C) **Aanbeveling:** hierbij geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.

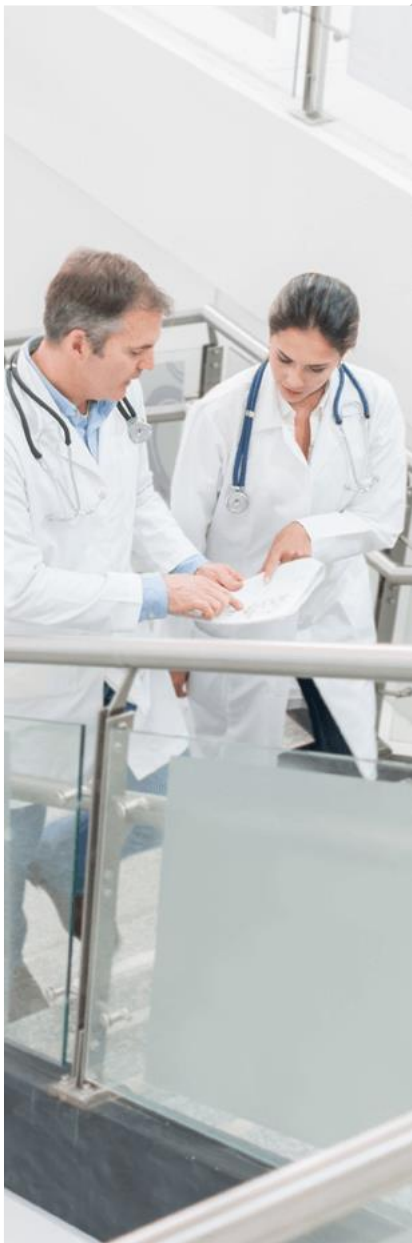
4. Gedetailleerde bevindingen

Financiële audit

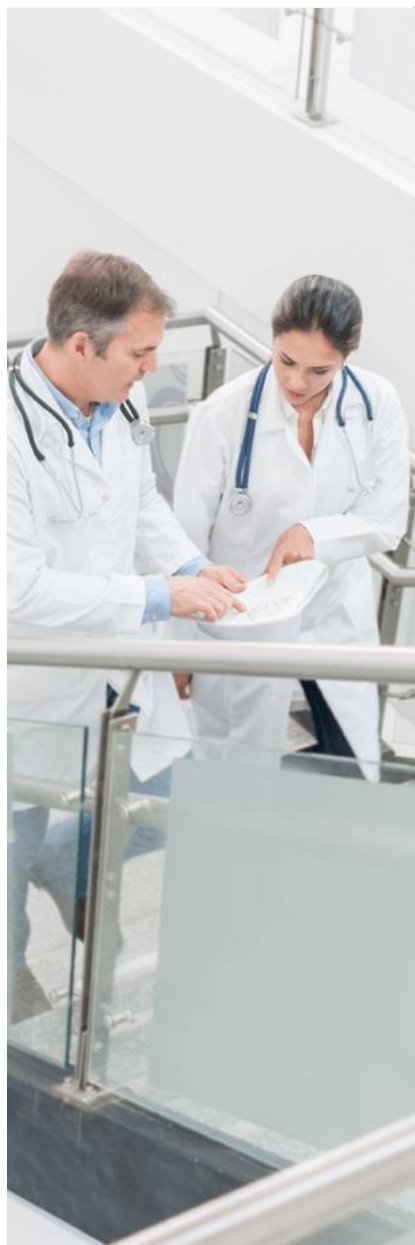
Bevinding 1	Proces Inkopen en aanbestedingen Procesgang inkopen
Observatie	De VRU heeft in haar inkoopproces verschillende stappen in opzet beschreven. Op basis van besprekingen met uw afdeling inkoop, alsmede onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de tussentijds uitgevoerde spendanalyse blijkt dat aan het inkoopproces op verschillende wijze invulling wordt gegeven in uw organisatie, waardoor de afdeling inkoop niet altijd op tijd wordt betrokken bij de inkoopbeslissing. Tevens zien wij onder meer terug dat bestellingen nog onvoldoende via één processystematiek verlopen, namelijk vanuit AFAS.
Risico	Het risico bestaat dat door een veelvoud aan werkwijzen belangrijke controles dan wel consultaties inclusief vastleggingen niet plaatsvinden met aanbestedingsfouten als gevolg.
Aanbeveling	Wij adviseren u om de opzet van het inkoopproces te herevalueren en een organisatiebrede werkwijze vast te stellen waarbij de bestellingen via AFAS en de afdeling inkoop verlopen. Hiermee waarborgt u dat de expertise van de afdeling inkoop wordt ingezet bij het besluitvormingsproces.
Reactie VRU	<p><i>De mandaten en inkoopnormen zijn helder vastgelegd binnen de VRU. Ook zijn het afgelopen jaar de bestelprocedures ingericht in onze ICT-systemen. Voor de brandweerorganisatie is een front-office ingericht om de externe inkopen te centraliseren. De VRU onderschrijft het belang van de tijdige betrokkenheid van de inkoopfunctie en heeft daar ook in geïnvesteerd. Dit heeft geresulteerd in een zeer beperkte omvang van fouten en onzekerheden ten aanzien van de rechtmatigheid van de inkopen in de afgelopen jaren.</i></p> <p><i>Dit onderwerp vraagt blijvend aandacht en verbetering. In 2022 wordt het interne inkoopbeleid herzien. Daarin zal deze aanbeveling worden meegenomen. Ten aanzien van de</i></p>

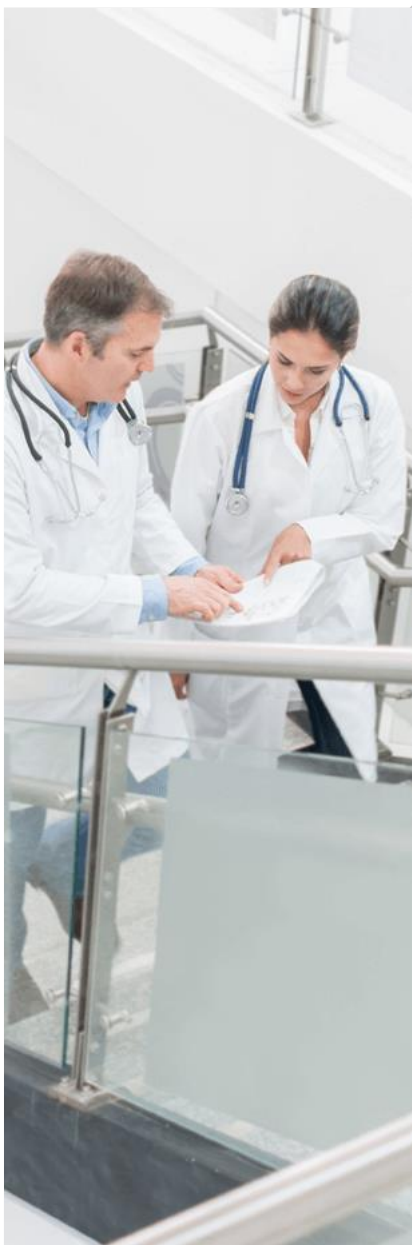
Bevinding 1	Proces Inkopen en aanbestedingen Procesgang inkopen
	<i>uitvoering ligt de focus op het verbeteren van het gebruik van de huidige bestelprocedures en het contractenbeheer.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande bevinding zullen wij ten tijde van de interim controle over boekjaar 2022 opnieuw evalueren.

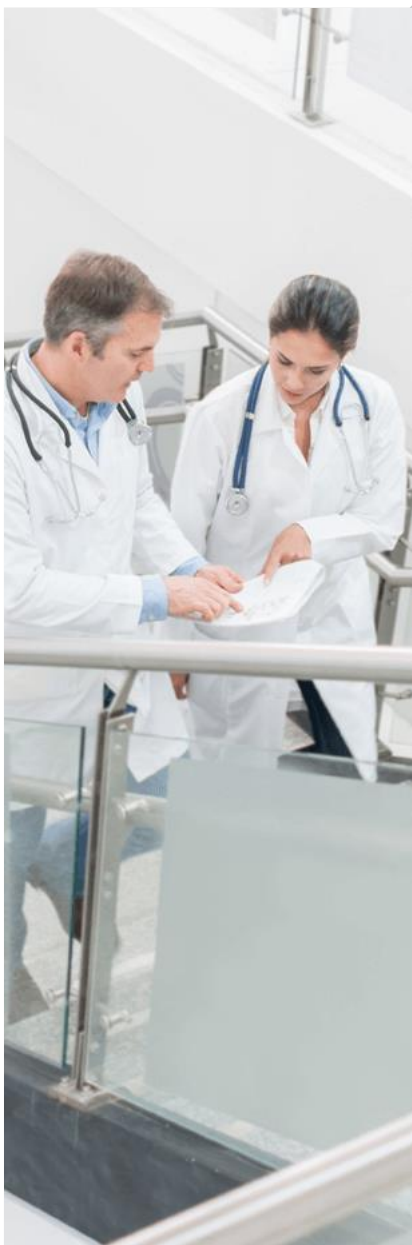
Bevinding 2	Proces Inkopen en aanbestedingen Volledigheid inkoopkalender
Observatie	Met ingang van boekjaar 2021 heeft de VRU een inkoopkalender opgesteld. In de inkoopkalender is de inkoopbehoefte voor de komende jaren opgenomen, inclusief wanneer de inkopen opnieuw aanbesteed dienen te worden. Als input hanteert de VRU onder andere overzichten uit AFAS, ervaringen vanuit de business met betrekking tot komende projecten/aanbestedingen en de bestaande contracten. Wij hebben begrepen dat nog niet alle contracten juist in AFAS zijn ingevoerd waardoor er geen basis is voor het inzichtelijk hebben van de volledige inkoopbehoefte van de Veiligheidsregio.
Risico	Het risico bestaat de inkoopkalender als besluitvormingstool onbetrouwbaar is als gevolg van het ontbreken van cruciale contracten als basis voor de inkoopbehoefte, en hierdoor aanbestedingen te laat of op de verkeerde wijze plaatsvinden.
Aanbeveling	Wij adviseren u om zorg te dragen voor een volledige registratie van contracten in het contractenregister.
Reactie VRU	<i>Na de inrichting van de contractmodule wordt gewerkt aan het (volledig) registreren van de bestaande overeenkomsten. Dit is een continue proces. Daarnaast zorgen we ervoor dat ook de nieuwe, toekomstige inkoopbehoefte wordt verwerkt in de inkoopkalender, op basis van de geactualiseerde meerjaren investeringsplanning en periodieke afstemming met de (lijn)organisatie.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande bevinding zullen wij ten tijde van de interim controle over boekjaar 2022 opnieuw evalueren.

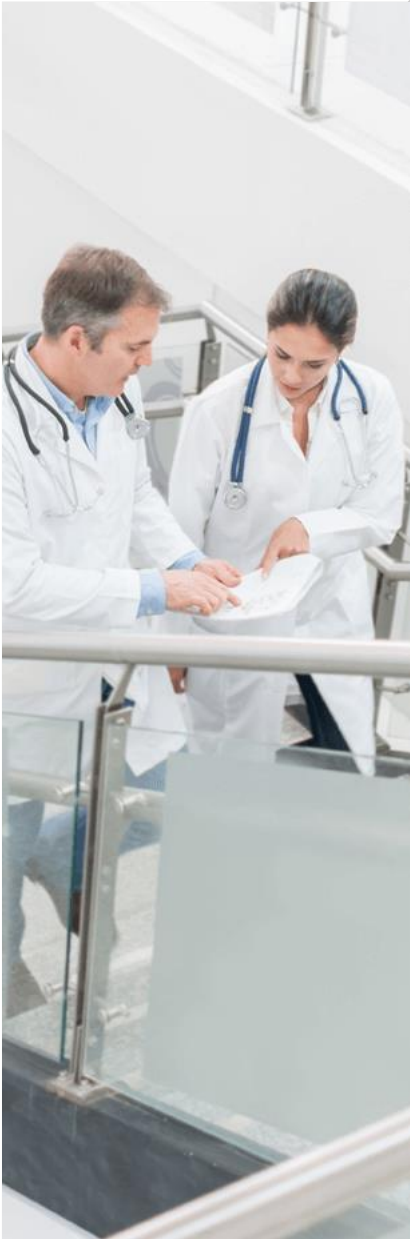
Bevinding 3	Proces Inkopen en aanbestedingen Interne rechtmatigheidscontrole op inkooppakket/CPV code
Observatie	Gedurende het boekjaar ontvangt de Veiligheidsregio van diverse leveranciers inkoopfacturen voor de geleverde diensten, leveringen en/of werken. Deze inkoopfacturen worden in de financiële administratie niet naar inkoopsoort, of CPV (“Common Procurement Vocabulary”) code gespecificeerd. Daarnaast wordt in de spendanalyse niet gekeken naar organisatie overstijgende, decentrale inkopen.
Risico	Door het niet juist registreren van de inkoopfacturen aan de voorkant, en het periodiek achter specifiek controleren op inkoopsoorten of CPV-codes bij de interne rechtmatigheidscontrole ontstaat het risico dat er als gevolg van decentraal inkopen binnen uw Veiligheidsregio bestedingen onterecht niet worden gezien als één opdracht. Dit kan leiden tot rechtmatigheidsfouten.
Aanbeveling	U bent niet voornemens om de registratie van inkoopfacturen op basis van inkooppakket of CPV code in te voeren. Wij adviseren u wel om bij de interne rechtmatigheidscontrole specifieke extracomptabele controles uit te voeren op decentraal inkopen en daarbij vast te stellen dat er geen sprake is van rechtmatigheidsfouten. Om dit werkbaar te houden kunt u beginnen met de meest voorkomende decentrale inkopen zoals inhuur en onderhoud.
Reactie VRU	<i>Deze aanbeveling wordt opgevolgd door de bestaande spendanalyse op dit onderdeel uit te bereiden op basis van de kostensoorten die zijn ingericht in de financiële administratie.</i>
Impact jaarrekening	Wij zullen met uw afdeling inkoop en betrokken business controllers afspraken maken om bij de interne rechtmatigheidscontrole van de bestedingen over de boekjaren 2018 tot en met 2021 te classificeren naar inkoopsoort, en deze analyse in uw rechtmatigheidscontrole te betrekken en indien nodig nader te duiden en te voorzien van een conclusie.

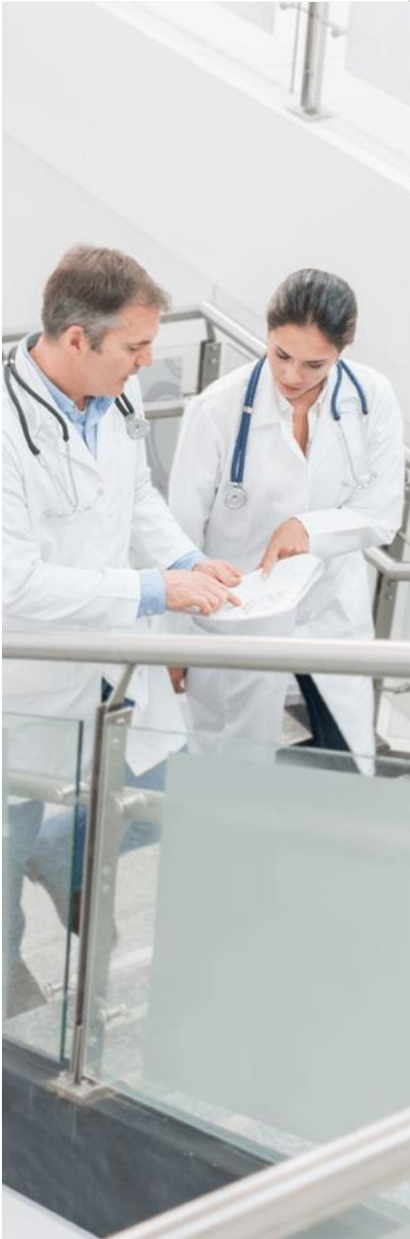
Bevinding 4	Proces Financiële verslaggeving Tussentijdse rapportage
Observatie	In het boekjaar 2021 heeft de VRU net als in voorgaande jaren een investeringsbegroting vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat de investeringen in het boekjaar niet het begrotingsniveau halen doordat de investeringen met een zekere regelmaat worden doorgeschoven. Tevens zijn de te activeren investeringen in de realisatie nog opgenomen in de kosten. De tussentijdse rapportage geeft daarmee geen betrouwbaar beeld van het resultaat tot op heden. Wij merken tevens op dat de tussentijdse rapportage aan kracht kan winnen door (lopende) investeringen en daaraan gekoppelde kredieten mee te nemen.
Risico	Het risico bestaat dat als gevolg van onbetrouwbare tussentijdse informatievoorziening een onjuist of onvolledig beeld wordt gerapporteerd over de financiële positie alsmede de lopende investeringen en/of eventuele kredietoverschrijdingen.
Aanbeveling	Wij adviseren u om in de tussentijdse informatievoorziening een realisatie van de investeringsbegroting op te nemen, en tussentijds de te activeren kosten over het boekjaar uit de staat van baten en lasten te halen en op een tussenrekening op de balans op te nemen.
Reactie VRU	<i>Uitgaven ten aanzien van investeringen worden conform de reguliere werkwijze niet in de kosten geboekt, maar rechtstreeks op een per investering toegewezen investeringsrekening. Deze investeringsrekening wordt geopend nadat een investeringsvoorstel aan de vastgestelde kaders is getoetst. De geconstateerde boeking in de kosten betreft daarmee een uitzondering die inmiddels is gecorrigeerd. Het controleren of investeringen in de kosten zijn geboekt, maakt tevens onderdeel uit van de eindejaarscontrole. In de tussentijdse informatievoorziening ten aanzien van de investeringen zal conform de aanbeveling worden uitgebreid.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande bevinding zullen wij ten tijde van de interim controle over boekjaar 2022 opnieuw evalueren.

Bevinding 5	Proces Personeel & Salarissen Controle invoer premiepercentages en loontabellen
Observatie	<p>Begin 2021 is de VRU gestopt met het gebruikmaken van de diensten van Raet. Middels een conversie zijn de personeels- inclusief salarisgegevens van alle medewerkers vanuit Raet overgezet naar AFAS HRM. Wij hebben vastgesteld dat de VRU nog geen audit op de conversie van de data heeft uitgevoerd.</p> <p>Daarnaast merken wij op dat AFAS zelf de salaristabellen en de premiepercentages invoert, maar dat de VRU geen zichtbare controle op de invoer van de basisgegevens heeft uitgevoerd. Wij hebben begrepen dat dit een incident is voor 2021. In het verlengde hiervan hebben wij vastgesteld dat bij de periodieke aanlevering van de mutaties voor de loonverwerking geen zichtbare controle plaatsvindt op het standenregister en de loonstroken, bijvoorbeeld middels een bruto-netto controle op de gehanteerde percentages en grondslagen.</p>
Risico	<p>Het risico ontstaat dat de stamgegevens, loonjournaalposten, salarisstroken en aangifte loonheffing/sociale lasten onjuist berekend en verantwoord worden. Dit heeft tot gevolg dat er diverse correcties plaats dienen te vinden, wat vervelend en tijdrovend is voor de Veiligheidsregio en haar medewerkers.</p>
Aanbeveling	<p>Wij adviseren de Veiligheidsregio om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een conversie audit op de overzetting van de gegevens van Raet naar AFAS af te ronden; • zichtbare controle uit te voeren op de door AFAS ingevoerde premiepercentages; • periodiek een bruto netto controle uit te voeren op de salarisstroken; • maandelijks een zichtbare controle op het standenregister uit te voeren alvorens de loonbetaling wordt uitgevoerd.
Reactie VRU	<p><i>De conversieaudit is inmiddels afgerond en akkoord bevonden.</i></p>

Bevinding 5	Proces Personeel & Salarissen Controle invoer premiepercentages en loontabellen
	<i>De overige aanbevelingen worden overgenomen als onderdeel van de gelaagde interne controlesystematiek (three lines of defence).</i>
Impact jaarrekening	Wij verzoeken u om voor de jaarrekeningcontrole 2021 de aanbeveling zoals hierboven opgemerkt op te volgen, en op een willekeurig aantal loonstroken een bruto-netto controle uit te voeren. Wij verzoeken u om een deelwaarneming uit te voeren op de basis salarisgegevens van de medewerkers en daarbij vast te stellen dat deze basisgegevens nauwkeurig zijn opgenomen.

Bevinding 6	Proces Personeel & Salarissen Vastlegging controle declaratie
Observatie	Wij hebben binnen het proces van declaraties vastgesteld dat een declaratie van de voormalig algemeen directeur door de teamleider personeel-/salarisadministratie goedgekeurd op basis van een accordering door het afdelingshoofd HRM die extracomptabel is vastgelegd. Op basis van de arbeidsrechtelijke verhouding die tussen beide functionarissen bestaat achten wij dit geen passende hiërarchie voor de autorisatie van declaraties.
Risico	Het risico ontstaat dat ten onrechte declaraties worden goedgekeurd.
Aanbeveling	Wij adviseren u om de declaraties van de algemeen directeur voortaan te laten autoriseren door een directeur van een ander bedrijfsonderdeel en hiervoor de workflow in AFAS te gebruiken.
Reactie VRU	<i>De aanbevolen werkwijze is inmiddels geïmplementeerd.</i>
Impact jaarrekening	Wij verzoeken u om voor de jaarrekeningcontrole 2021 een analyse uit te voeren op de geautoriseerde declaraties en daarbij vast te stellen dat deze door een bevoegd functionaris zijn geautoriseerd.

IT audit

Introductie

In dit digitale tijdperk, waarbij organisaties geautomatiseerde informatietechnologie (IT)-systemen gebruiken om hun informatie te verwerken voor een betere ondersteuning van hun missies, spelen IT-risico's en controles een cruciale rol bij het beschermen van de informatiemiddelen van een organisatie en daarmee van haar missie. Het belangrijkste doel van een organisatie in het kader van (IT) risico's & controles, zou moeten zijn:

het beschermen van de organisatie en haar vermogen om de geformuleerde missie uit te voeren, en niet enkel de IT-middelen.

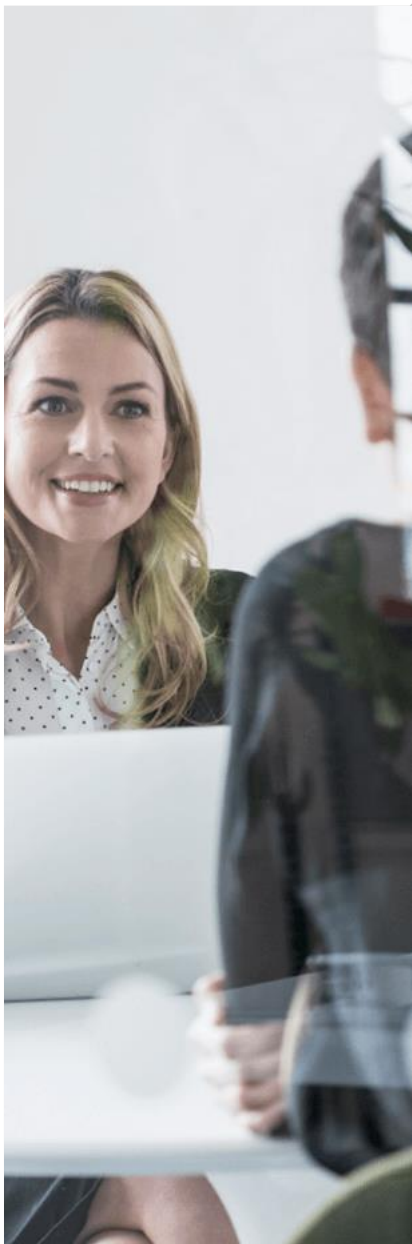
Wij zijn van mening dat een effectieve IT-risico- en beheeromgeving een belangrijk onderdeel is van een succesvolle IT-strategie welke onderdeel uitmaakt van de bedrijfsstrategie.

Benadering

In het kader van de jaarrekeningcontrole over het boekjaar 2021 heeft Eshuis IT-audit werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de opzet en het bestaan van de algemene ICT beheersmaatregelen binnen de automatiseringsomgeving van de Veiligheidsregio Utrecht. Wij hebben daarbij uitsluitend die maatregelen getest die het meest relevant zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole en wij rapporteren hierbij uitsluitend de daarbij geconstateerde bevindingen. Tijdens de werkzaamheden voor de 2021 jaarrekeningcontrole zijn voor de Veiligheidsregio de algemene IT beheersmaatregelen in opzet en bestaan beoordeeld voor de volgende applicaties:

Applicatie	Operating system	Database	Datacenter locatie
AFAS Profit	Windows	SaaS	AFAS

Wij hebben de bevindingen inclusief opvolging naar aanleiding van onze tussentijdse IT-audit in de bijlage opgenomen. Dit overzicht bevat enkel de opvolging aangezien wij graag met de BAC en het dagelijks bestuur in gesprek gaan voor het uitbreiden van onze IT-audit scope.

5. Vooruitblik naar de jaarrekening

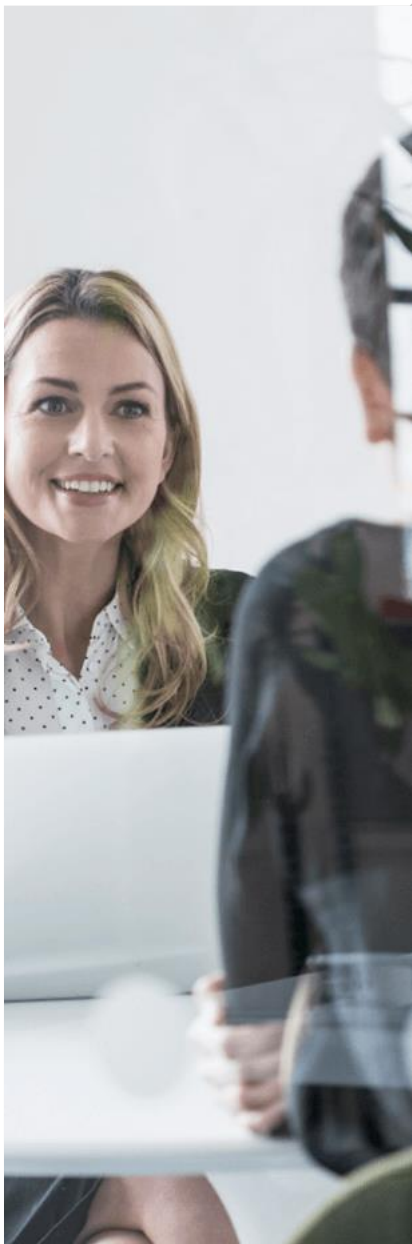
5.1. Verslaggevingskader

Uw jaarverslag en jaarrekening dienen opgesteld te worden overeenkomstig de gemeentewet en de verslaggevingsvereisten vanuit het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV). In hoofdstuk 6 hebben wij de belangrijkste wijzigingen vanuit het BBV ten aanzien van begrotingsjaar 2021 samengevat. Graag uw aandacht hiervoor. De bestedingen van specifieke uitkeringen dienen via de SiSa-systematiek (single information, single audit) verantwoord te worden als onderdeel van de jaarrekening. Ten aanzien van een juiste en volledige verantwoording van de SiSa-gelden vragen wij u nadrukkelijk kennis te nemen van de Verantwoordingslijst SiSa 2021 en de Invulwijzer SISA 2021.

Indien u in de voorbereiding van de jaarstukken 2021 vragen en/of twijfels heeft over de financiële verantwoording van gebeurtenissen en/of transacties vanuit afgelopen boekjaar en/of toekomstige jaren vragen wij u om dit tijdig met ons te delen. Om deze manier kunnen we deze vraagstukken tijdig en in overeenstemming adresseren en afwikkelen.

5.2. Addendum Kadernota Rechtmatigheid 2018

De Commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de controleverklaring voor de decentrale overheden. De kadernota rechtmatigheid wordt door de Commissie geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2021 is hier aanleiding toe, omdat het wetstraject, waarin het afgeven van een verantwoording over de rechtmatigheid bij decentrale overheden wordt geregeld, nog in behandeling is. De Commissie heeft daarom twee nieuwe documenten uitgebracht, een addendum bij de Kadernota 2018, specifiek bedoeld voor de jaarrekeningcontrole 2021, en een geheel nieuwe Kadernota voor de jaarrekeningcontrole 2022.

Addendum 2018

In het addendum bij de Kadernota (bestemd voor de controle 2021) doet de Commissie een aantal aanbevelingen en één stellige uitspraak.

Stellige uitspraak

De stellige uitspraak vereist dat onrechtmatigheden m.b.t. het naleven van de Wet Fido in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het overschrijden van de renterisiconorm en/of de kasgeldlimiet voor meerdere (opeenvolgende) kwartalen. Deze onrechtmatigheden hoeven niet te worden opgenomen in de verklaring van rechtmatigheid. Wel dient het algemeen bestuur te worden geïnformeerd over deze afwijkingen, omdat ze van belang zijn voor het beeld dat het algemeen bestuur heeft over de financiële positie van de Veiligheidsregio. Financiële onrechtmatigheden moeten wel in de verklaring van rechtmatigheid worden opgenomen, omdat het voorwaarden criterium niet is nageleefd. Dat geldt ook voor overtredingen van andere financieringsregels dan de Wet Fido, indien het interne regels betreft die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld.

Aanbevelingen

De Commissie doet ook drie aanbevelingen, namelijk:

- Geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering (van het jaarverslag), indien de Veiligheidsregio deze fraude op een juiste manier in de jaarrekening heeft verwerkt.
- Afspraken tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget vast te leggen in de financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet (het niet aanwenden van investeringsbudgetten kan immers duiden op vertragingen in de uitvoering van de investering).
- Kaders op te nemen in de financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet, indien specifieke budgetten bij onderuitputting (dat is: niet besteed) op jaareinde in bestemmingsreserves worden opgenomen. In het addendum wordt een viertal opties in overweging gegeven om deze problematiek rechtmatig op te lossen.

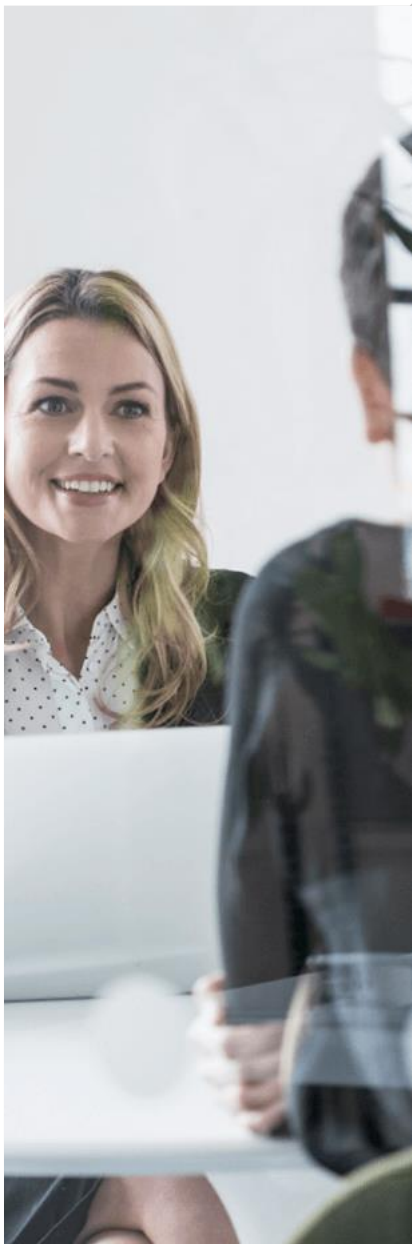

De eerste aanbeveling ziet op het toelichten van fraude door de eigen medewerkers. Op grond van de Ambtenarenwet is de Veiligheidsregio al gehouden om jaarlijks een integriteitsverslag aan het algemeen bestuur uit te brengen. Hierin wordt ook fraude binnen de eigen organisatie gemeld. Dus wat dat betreft is deze aanbeveling niet nieuw. Het jaarverslag heeft wel meer ‘exposure’ dan een integriteitsverslag. De aanbeveling vereist niet dat de Veiligheidsregio de privacy van de betrokkenen schendt of dat de Veiligheidsregio zichzelf met de tekst juridisch kwetsbaar moet maken. Wel ziet de aanbeveling erop dat de Veiligheidsregio open en transparant is over haar eigen interne beheersing. Gezien de formulering van de aanbeveling gaat het primair om financiële fraude, fraude met financiële gevolgen of fraude die de jaarrekening raakt. Het staat de Veiligheidsregio uiteraard vrij om deze aanbeveling breder te interpreteren.

Het tweede en derde punt zijn behulpzaam bij het oplossen van onduidelijkheden bij het doorschuiven van budgetten. Het algemeen bestuur heeft de mogelijkheid om de organisatie daar meer of minder vrijheidsgraden te geven. Deze aanbevelingen vereisen een bestuursbesluit, dat geagendeerd en voorbereid moet worden. Wij adviseren om dit bestuursbesluit voor te bereiden als onderdeel van de bredere visie op rechtmatigheid. Het afstemmen van de verwachtingen van het algemeen bestuur is daarin een belangrijke factor. De aanbeveling vereist niet dat deze al in 2021 wordt opgevolgd, er is dus ruimte om binnen de Veiligheidsregio ‘het goede gesprek’ met elkaar te voeren. Tegelijkertijd komt de invoering van het nieuwe rechtmatigheidsoordeel steeds dichterbij, waarbij het vernieuwen van de eigen rechtmatigheidskaders (denk hierbij ook aan notities die wellicht verouderd zijn) een belangrijke randvoorwaarde is. Het opnieuw bekijken en vastleggen van de rechtmatigheidskaders biedt u ook de ruimte om de overgang van het rechtmatigheidsoordeel efficiënt in te richten.

5.3. Wet Normering Topinkomens

Uw Veiligheidsregio beschikt over een drietal topfunctionarissen in 2021, namelijk uw voormalig algemeen directeur, uw tijdelijk plaatsvervangend algemeen directeur en uw nieuwe algemeen directeur per 1 november 2021. Voor 2021 is het algemene bezoldigingsmaximum vastgesteld op € 209.000. Wij vragen uw aandacht voor de publicatieverplichtingen vanuit de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

(WNT) ten aanzien van de jaarrekening 2021. Specifiek doelen wij hier op het juist toerekenen van het bezoldigingsmaximum van de hierboven genoemde topfunctionarissen voor de periode dat elk van hen topfunctionaris was en de WNT bezoldiging voor de jaarwisseling te toetsen aan het hiervoor genoemde bezoldigingsmaximum. Op deze wijze kunnen (eventuele) overschrijdingen en/of terugvorderingen tijdig verwerkt worden.

5.4. Effecten COVID-19 jaarrekening 2021

Ten opzichte van boekjaar 2020 zal in boekjaar 2021 de regeling inzake de Controle van de Coronatoegangsbewijzen (hierna: CTB) worden opgenomen in de SiSa-verantwoording. Om een snelle verspreiding van het virus te voorkomen, zet het kabinet in op coronatoegangsbewijzen in settings waar personen dicht op elkaar verblijven. Dit geldt bijvoorbeeld voor de horeca, cultuur, evenementen en publiek bij professionele sportwedstrijden. Het kabinet en het Veiligheidsberaad hebben over de handhaving met elkaar afspraken gemaakt. Ondernemers, instellingen en verenigingen worden geacht te toetsen of bezoekers een geldig CTB hebben, dat correspondeert met hun legitimatie.

Omdat dit een extra opgave neerlegt bij ondernemers maar ook gemeenten, heeft het kabinet besloten om voor de periode van 25 september tot en met december 2021 € 45 miljoen euro beschikbaar te stellen. Dit geld kan worden ingezet voor bijvoorbeeld beveiligers, gastheren/dames of zogenaamde city hosts die ondernemers helpen bij de controle van het CTB. Deze middelen zullen via de Veiligheidsregio worden toegekend zodat de Veiligheidsregio samen met de inliggende gemeenten kan bezien waar deze middelen het meest effectief tot hun recht komen. Dit bedrag wordt verdeeld onder de veiligheidsregio's naar rato van het aantal inwoners. Als middelen niet volledig worden besteed, vloeien deze terug naar het Rijk. In de praktijk stellen de Veiligheidsregio's nagenoeg het hele bedrag beschikbaar aan de inliggende gemeentes.

Als accountant van meerdere veiligheidsregio's hebben wij een rondvraag gedaan over de verantwoordingssystematiek van de controle op de coronatoegangsbewijzen. De regeling zal verantwoord moeten

worden via de SiSa-bijlage van de Veiligheidsregio. Zowel vanuit de Veiligheidsregio's, het ministerie van Justitie & Veiligheid en de SiSa blijkt nog geen eenduidig toetsingskader waaruit blijkt hoe de controle op de verantwoording moet worden ingericht. De verwachting is er sprake zal zijn van een SiSa tussen medeoverheden, waarbij de verantwoordingsplicht doorschuift van de Veiligheidsregio naar de inliggende gemeenten die de bijdrage inzetten voor hun lokale ondernemers. In lijn met de paragraaf hiervoor wij vragen dan ook uw aandacht voor het afstemmen met uw gemeenten van de wijze waarop deze middelen het meest effectief tot hun recht komen, en dient deze regeling op de formele SiSa-lijst van de medeoverheid te staan zodat duidelijk is dat de taak doorschuift. Een individuele verantwoording van de gemeente aan de Veiligheidsregio is ook mogelijk. Zodra er meerder duidelijkheid komt omtrent het toetsingskader zullen wij met u contact opnemen.

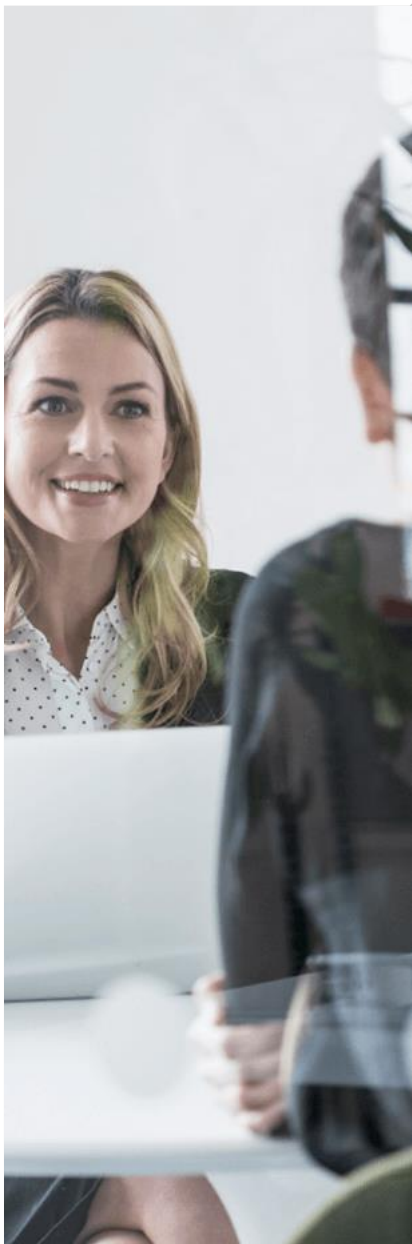
5.5. Planning jaarrekeningcontrole

In overleg met zowel uw organisatie is de jaarrekeningcontrole gepland in weken 7 en 8 2022. Ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole verstrekken wij naast deze managementletter een op te leveren stukkenlijst. De op te leveren stukkenlijst wordt digitaal aangeboden via YouProvide, een beveiligde omgeving waar controledocumentatie en overige relevant informatie conform AVG en privacywetgeving veilig gedeeld kunnen worden.

Wij hebben met de financiële kolom afgesproken om een aantal gegevensgerichte werkzaamheden naar voren te halen (te dynamiseren) ten einde de druk op het jaarrekeningproces weg te nemen. Hiertoe zullen wij nog afspraken maken met uw betrokken medewerkers. Deze gegevensgerichte werkzaamheden zullen o.a. toezien op de Europese aanbestedingen, investerings- en exploitatiefacturen.

5.6. Aandachtspunten vanuit de interim-controle

Wij hebben bij diverse onderdelen in deze managementletter de impact ten aanzien van de jaarrekening beschreven. Samenvattend wordt de Veiligheidsregio gevraagd naast de gebruikelijke 'op te leveren stukken lijst' de volgende onderwerpen voor te bereiden:

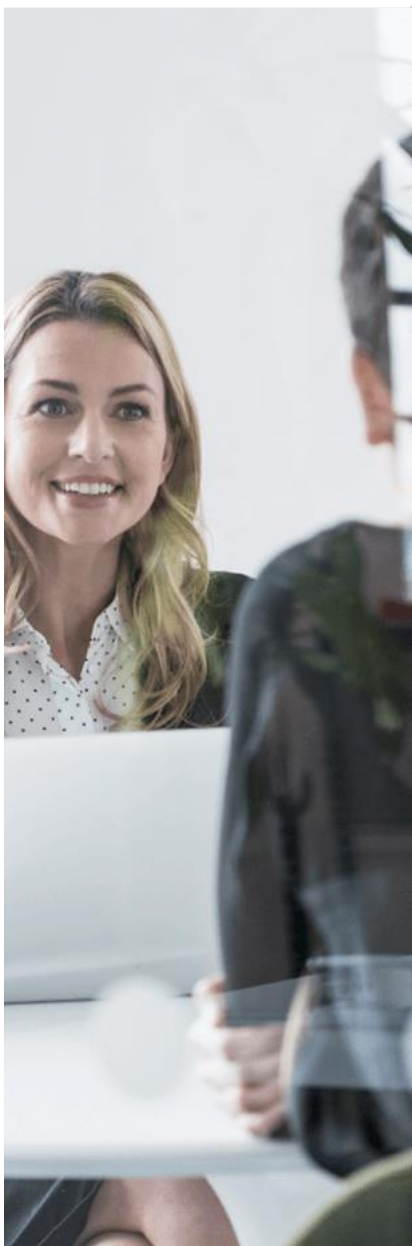

1. Een risicoanalyse op de totale populatie inkopen (dagboek inkoop vanuit AFAS Profit) ten aanzien van de prestatielevering. Op welke type inkopen onderkent de Veiligheidsregio nu zelf een risico ten aanzien van de prestatielevering en op welke inkopen niet? Wij vragen de Veiligheidsregio deze analyse zo gemotiveerd mogelijk vast te leggen en tijdig met ons (voor aanvang van de jaarrekeningcontrole) te delen. Op die manier kunnen wij met een risicogerichte benadering de controle op prestatielevering effectiever en efficiënter uitvoeren.
2. Bij de start van de jaarrekeningcontrole verwachten wij dat de conceptjaarstukken gereed zijn en zichtbaar zijn gecontroleerd aan de hand van de checklist jaarverslaggeving en het modelrapport 2021.
3. Alle balansposten, transactiestromen en toelichtingen in de jaarrekening zijn voor aanvang van de jaarrekeningcontrole (of voorcontrole) door de Veiligheidsregio Utrecht zichtbaar gecontroleerd en eventuele correcties naar aanleiding van deze beoordeling zijn verwerkt in het controle-exemplaar van de jaarrekening.
4. Belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening (de voorzieningen, overlopende activa en passiva) zijn bij de start van de jaarrekeningcontrole onderbouwd in een position paper en zichtbaar gecontroleerd door een tweede medewerker.
5. Het uitvoeren van de interne controle op de rechtmatigheid van EU-aanbestedingen.
6. Het uitvoeren van interne controle op memoriaalboekingen en correctieboekingen.

5.7. Mogelijkheden IT-audit

Wij hebben een eerste beoordeling is uitgevoerd aan de hand van interviews, beoordeling van documentatie en het beoordelen van systeeminstellingen in AFAS Profit. Op basis van deze beoordeling zien wij mogelijkheden om ook daadwerkelijk te komen tot het steunen op het systeem en de onderliggende interne beheersingsomgeving rond met name de inkopen en de memoriaalboekingen. Wij zien toegevoegde waarde voor de Veiligheidsregio om veel risico's ten aanzien van data-kwaliteit af te dekken (bijvoorbeeld: 'is de factuur juist geboekt en kan deze niet gewijzigd worden') waardoor wij ook mogelijkheden zien om het aantal gegevensgerichte waarnemingen zonder toegevoegde waarde voor uw Veiligheidsregio op bijvoorbeeld facturen en memorialen te verminderen.

Op basis van eerdere ervaringen identificeren wij hierbij de volgende risico's:

- **General IT Controls (GITC's):** de IT-processen zijn niet duidelijk gedefinieerd, waarbij de IT-risico's niet afdoende zijn geadresseerd. Feitelijk zijn deze voorwaarden schepend voor het naar behoren werken van de application controls.
- **Autorisaties:** de gebruikersautorisaties binnen AFAS Profit moeten worden gewijzigd, zodat ze hun taken in het systeem kunnen uitvoeren. Autorisaties zijn te breed opgezet of te beperkt, afhankelijk van de functie van een gebruiker. Daarnaast zijn bepaalde autorisaties kritisch in het proces van het autoriseren en betaalbaar stellen van inkoopfacturen.
- **Application Controls:** de functionaliteit van AFAS Profit is niet correct en/of niet volledig geconfigureerd, waardoor de risico's in de primaire processen niet zijn gemitigeerd.

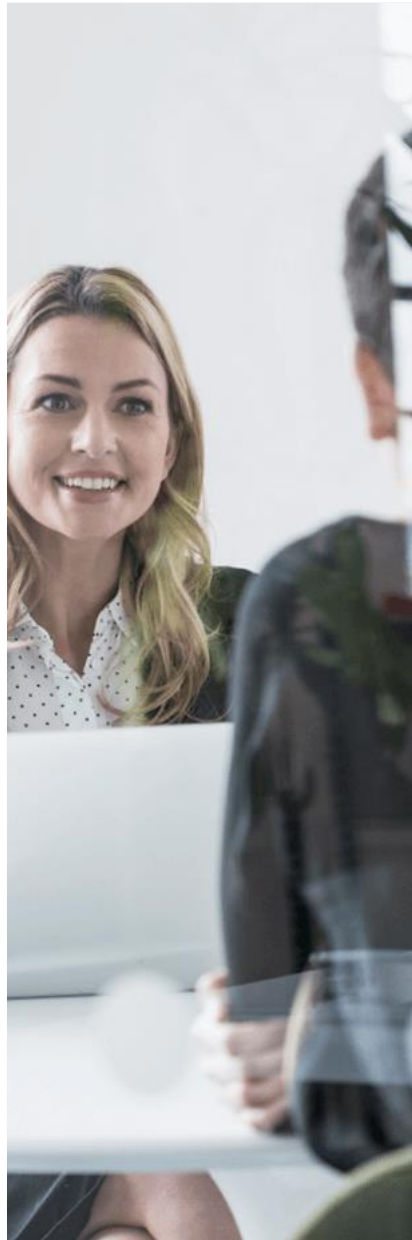
Om deze redenen stellen wij een analyse voor van de drie IT-categorieën die op de volgende pagina zijn vermeld. Wij stellen de volgende scope voor, waarbij het operating system niet in scope is gezien het wachtwoordbeleid in AFAS Profit zelf wordt afgedwongen. Onze scope focust zich daarom met name op het inkoop- en betalingsproces.

Applicatie	Operating system	Database	Datacenter locatie
AFAS Profit	Windows	SaaS	AFAS

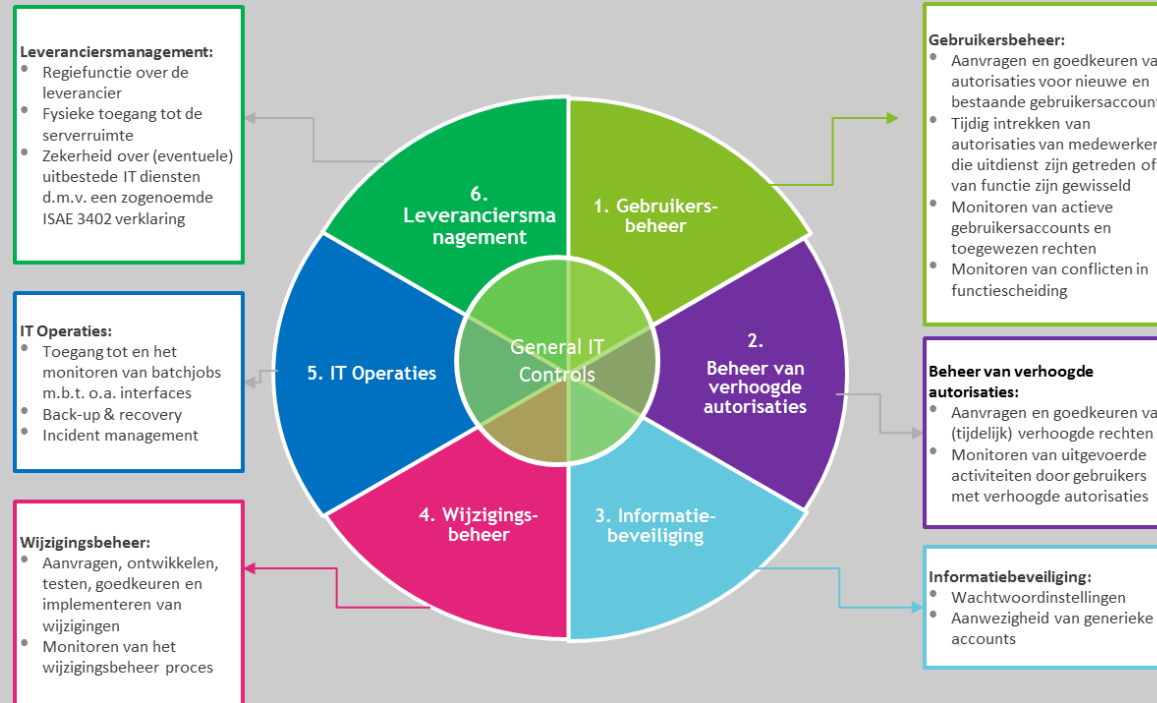
General IT Controls omvatten uit zes domeinen, zoals hieronder is weergegeven. Het is belangrijk dat de IT-processen in deze domeinen tijdig, juist en volledig zijn opgezet en geïmplementeerd, zodat AFAS Profit niet vervuild raakt.

Wij zullen de relevante beleidstukken, procedures en systeeminstellingen inspecteren, om te bepalen of de IT General Controls in opzet, bestaan en werking voldoende zijn gewaarborgd. De volgende General IT Controls zullen wij testen:

- Leveranciersmanagement
- IT operaties
- Wijzigingsbeheer
- Gebruikersbeheer
- Beheer van verhoogde autorisaties
- Informatiebeveiliging

De basis: General IT Controls ('GITC's')

De aanpak bestaat uit vier categorieën en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Configuratiecontrols
2. Autorisatiecontrols
3. Rapportagecontrols
4. Procedurele controls

Het gebruik van configuratie- en autorisatie-controls heeft de voorkeur, aangezien deze preventief van aard zijn en niet onderhevig zijn aan menselijk handelen.

Bij onze aanpak zullen wij relevante beleidstukken, procedures en systeeminstellingen inspecteren, om te bepalen of de **configuratie-** en **autorisatie-controls** in opzet, bestaan en werking voldoende zijn gewaarborgd. Wij gaan graag met u in gesprek of u een dergelijke IT-audit wenst en lichten graag ons plan en de verwachte kosten toe.

6. Relevante actualiteiten

6.1. De weg naar de Rechtmatigheidsverantwoording

Conform nieuwbrief Interbestuurlijke Informatie (IBI) van het Ministerie van Binnenlandse zaken, nummer 103 juni 2021 is de rechtmatigheidsverantwoording 2021 verschoven naar verantwoordingsjaar 2022. De verschuiving is hoofdzakelijk het gevolg van COVID-19 en de complexiteit en vertraging die COVID-19 met zich mee heeft genomen. Inmiddels is de nota van wijziging bij het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers (kamerstuk 35298), waar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt, ingediend bij de Tweede Kamer.

Uw Veiligheidsregio bereid zich voor op de rechtmatigheidsverantwoording 2022. Ter ondersteuning heeft de commissie BBV in het najaar 2021 de kadernota Rechtmatigheid 2022 gepubliceerd. Om u als Veiligheidsregio verder op weg te helpen hebben wij hieronder een aantal stappen onderkend welke u kunt inzetten om tot een succesvolle implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording te komen:

1. Bepaal uw visie en beleid

Zoals de kadernota aangeeft is het aan het algemeen bestuur om te bepalen wat er in de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen, met welke verantwoordingsgrens dit gedaan wordt en de benodigde inspanning van de administratie organisatie en interne beheersing.

Uw Veiligheidsregio heeft deze stap nog niet gezet, en wij vragen hiervoor op korte termijn uw aandacht om dit vast te leggen in een notitie en in te brengen in het algemeen bestuur.

2. Stellen van de kaders en reikwijdte via het normenkader rechtmatigheid

De kadernota is hier duidelijk. Streef als Veiligheidsregio voor een zo praktisch toepasbaar normenkader, waarin enkel wet- en regelgeving en verordening (vastgesteld door het algemeen bestuur) worden opgenomen welke financiële beheershandelingen tot gevolg hebben.

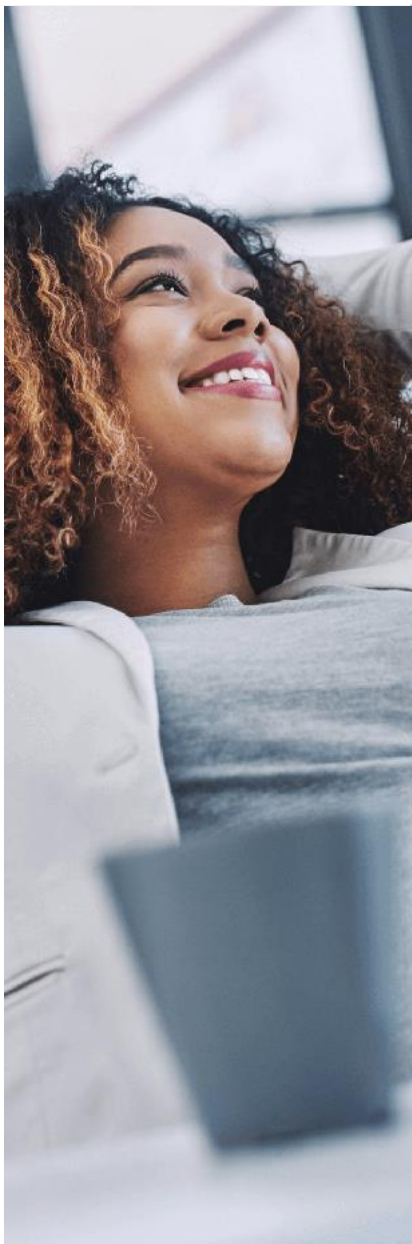
3. Operationaliseren normenkader

Het advies is om het normkader te operationaliseren via een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgesteld welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

4. Positionering en opdrachtgeverschap van de VIC

Uw Veiligheidsregio heeft nog geen keuze gemaakt op welke wijze zij voornemens is de toetsing ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording te beleggen. Wij adviseren u om de positionering van de VIC formeel vorm te geven via de financiële verordening (in overeenstemming met de BADO notitie 'De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden'). Artikel 212 lid 1 gemeentewet verplicht Veiligheidsregio's (i.c. het algemeen bestuur) een financiële verordening op te stellen, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn opgenomen. In de financiële verordening wordt hierbij een belangrijke rol gegeven aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur moet jaarlijks zorgen voor een interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de (financiële) beheershandelingen. Een beheerste bedrijfsvoering staat hierbij voorop en de VIC is daarvoor een instrument.

In lijn met de BADO notitie kan het opdrachtgeverschap van de VIC geformaliseerd worden via een organisatiebesluit, vastgesteld door het dagelijks bestuur. In het besluit wordt opgenomen wie de opdrachtgever is van de VIC, aan wie de VIC rapporteert en hoe de VIC escaleert bij impactvolle bevindingen waarbij direct het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur geïnformeerd dienen te worden (bijvoorbeeld in geval van managementfraude). Een formele status helpt de VIC om onafhankelijke controles uit te voeren binnen de organisatie, te rapporteren en te monitoren.

Voor nadere richtlijnen ten aanzien van de voorbereiding en opstelling van de rechtmatigheidsverantwoording verwijzen wij naar de website van de commissie BBV, onderwerp rechtmatigheid.

6.2. Verslaggeving - BBV actualiteiten

MVA notitie 2020 - Hersteltermijn achterstallig onderhoud

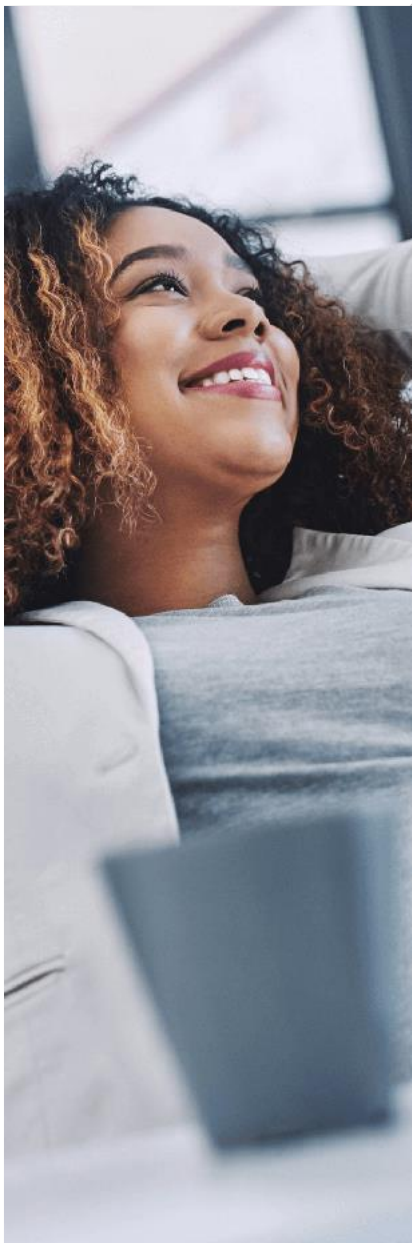
In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Bovenstaande stellige uitspraak is een aanscherping ten opzichte van eerder gepubliceerde notities en treedt daarom in werking met ingang van het begrotingsjaar 2021.

Graag uw aandacht voor het waarborgen van de juiste verwerkingswijze vanaf de jaarrekening 2021.

6.3. Kadernota rechtmatigheid 2022

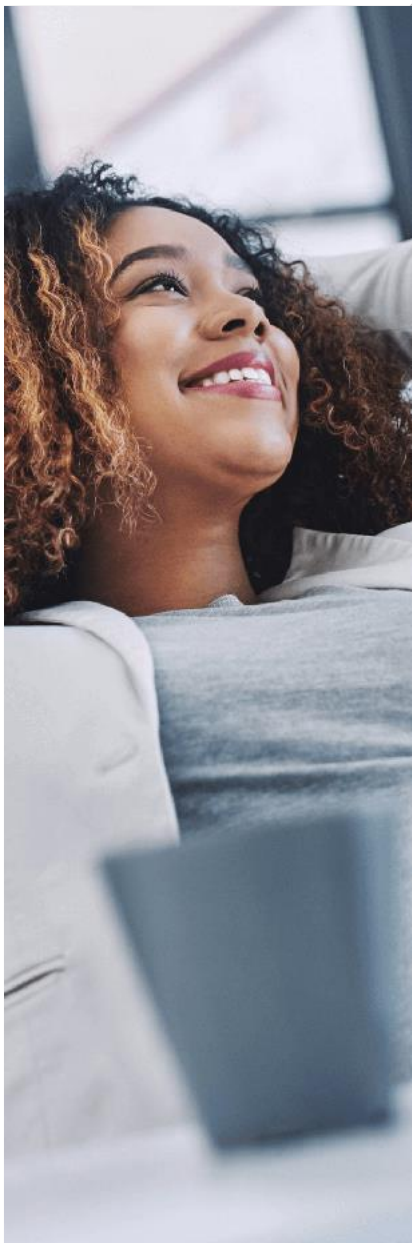
De Kadernota 2022 geeft belangrijke handvaten over het vormgeven van het nieuwe rechtmatigheidsoordeel. De nieuwe Kadernota is bewust niet of nauwelijks meer gericht op accountants; die zijn immers niet meer de doelgroep. In de nieuwe Kadernota is ook nadrukkelijk ruimte gemaakt voor de rol van het algemeen bestuur. We adviseren u dan ook om de bepalingen uit de Kadernota 2022 onder de aandacht van uw algemeen bestuur te brengen. Voor het overige is de notitie vooral bedoeld voor vakspecialisten. De belangrijkste 'take away' van de notitie is dat het rechtmatigheidsoordeel voor Veiligheidsregio's nu met rasse schreden nadert. Het is daarom van belang om voor 2022 uw formele kaders op orde te brengen. De Kadernota 2022 geeft u daar de benodigde handreikingen voor. Door de lange aanlooptijd naar de nieuwe situatie bestaat het risico dat de focus van het nieuwe rechtmatigheidsoordeel teveel komt te liggen op het 'hoe': hoeveel waarnemingen, hoeveel dossiers, hoe gaan we dat voor elkaar krijgen? De Kadernota maakt duidelijk dat er eerst een aantal andere stappen gezet moeten worden, namelijk het 'wat'. Wat is rechtmatigheid, welke bepalingen gaan we precies toetsen en wat wil het algemeen bestuur dat we doen? Omdat het

gaat om een aantal principiële keuzes raden wij aan dat het opdrachtgeverschap voor het rechtmatigheidsoordeel (en de VIC) duidelijk in de organisatie belegd wordt bij een voldoende hooggeplaatste functionaris, zoals de concerncontroller. Het moet dan gaan om iemand die direct en zelfstandig toegang heeft tot het algemeen bestuur. Deze persoon kan de gang van het algemeen bestuur naar de organisatie het beste begeleiden zodat ‘aan de voorkant’ de juiste keuzes gemaakt worden en de verwachtingen van het algemeen bestuur en organisatie op elkaar aansluiten. Wij hebben een korte samenvatting gemaakt van de bepalingen in de Kadernota 2022 en het Addendum 2018. Indien gewenst delen we die graag met u.

6.4. Benchmark Covid meer- en minderkosten en opbrengsten

De jaarrekeningen van de veiligheidsregio’s hebben sinds vorig jaar deels in het teken gestaan van de Covid meer- en minderkosten en opbrengsten. Wij hebben de jaarrekeningen van de Veiligheidsregio’s doorgenomen. Overall blijkt dat er per Veiligheidsregio circa € 318.000 aan COVID meerkosten is gemaakt. De meeste kosten zijn gemaakt in de Veiligheidsregio’s met grote steden, namelijk Amsterdam, Rotterdam en Haarlem (en omstreken). Laatstgenoemde wordt verklaard doordat de luchthaven Schiphol onderdeel is van de Veiligheidsregio Kennemerland. Wat tevens opvalt is dat alle Veiligheidsregio’s over 2020 een positief resultaat hebben behaald.

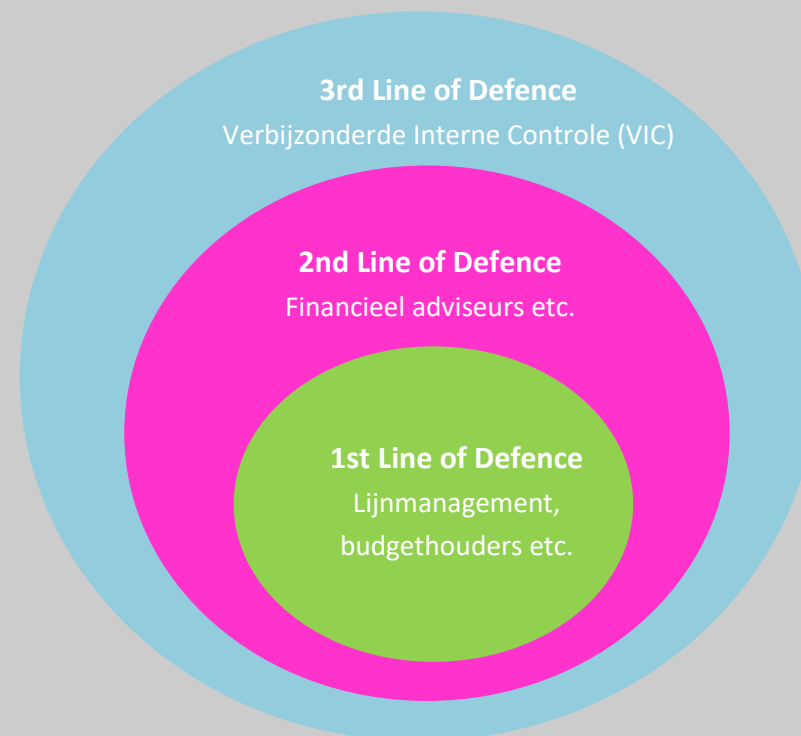
6.5. Verbijzonderde interne controle

Wat is het Three Lines of Defence-model?

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het Three Lines of Defence-model (hierna: 3Lod). Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersingsrisico's worden ondervangen:

1st Line of Defence

Uitgangspunt van het 3LoD-model is dat het lijnmanagement verantwoordelijk is voor haar eigen (operationele) processen. Om te borgen dat de uitvoering van processen adequaat verloopt (rechtmatig en getrouw) worden interne beheersmaatregelen uitgevoerd door de functionarissen, die betrokken zijn bij de uitvoering van de dagelijkse activiteiten in de organisatie en het lijnmanagement. Deze vormen de eerstelijnscontroles.

2nd Line of Defence

Daarnaast moet er wel een functie zijn die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt of het management zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Dit is de tweede lijn, de financieel adviseurs. De planning- & controlcyclus en het risicomanagement zijn daarbij belangrijke instrumenten.

3rd Line of Defence:

Ten slotte kan het wenselijk zijn dat er binnen uw Veiligheidsregio een functie bestaat die controleert of de 1e lijn haar taken goed uitvoert en beoordeelt of het samenspel tussen de 1e en 2e lijn soepel functioneert. De derde lijn is niet verantwoordelijk voor het nemen van de beslissingen (eerste lijn) en evenmin voor het ontwerpen en implementeren van de systemen voor de beheersing van bedrijfsprocessen (tweede lijn). De 3e lijn zou daarover objectief en onafhankelijk een oordeel moeten vellen en adviezen tot verbetering geven. Eventueel kan ook de externe accountant als 3e lijn worden gezien, maar die staat meer op afstand en controleert primair de jaarrekening.

Ons beeld van uw VIC - Aanbevelingen

Zoals al eerder in de rapportage en conform onze observatie in 2020 heeft u over 2021 geen gestructureerde VIC uitgevoerd. Mede gezien de beperkte capaciteit zien wij het inrichten van een aparte VIC niet als een werkbaar optie binnen de VRU. Wij zien meer in het organiseren van een slank normenkader met een heldere vertaling naar een beperkt toetsingskader op basis van een goede risicoanalyse en strak ongelijnde controlewerkzaamheden die periodiek dienen te leiden tot rapportage inclusief evaluatie van constatering. Dit betekent wel dat uw Veiligheidsregio moet beschikken over:

- ❖ Actuele procesbeschrijvingen en werkinstructies;
- ❖ Uitgeschreven interne beheersingsmaatregelen aan de hand van de zogenaamde 6 w's (wie, wat, waarom, waarmee, waarvoor en welke wijze);
- ❖ Uitgevoerde risicoanalyse inclusief een inschatting van de kans dat risico's zich voordoen en de verwachte impact daarvan met daaraan gekoppeld de interne beheersingsmaatregelen die het risico mitigeren;
- ❖ Specifiek aandacht besteden aan frauderisico's en de frauderisicoanalyse ook actueel houden.

Bijlage 1: Bevindingen voorgaand jaar

Onderstaande bevindingen zijn afkomstig uit de managementletter 2020. Wij hebben deze bevindingen opgenomen ten behoeve van de ontwikkelingen van de administratieve organisatie en interne beheersing van de Veiligheidsregio Utrecht ten opzichte van voorgaand jaar.

Bevinding 1	Verbijzonderde interne controle
Observatie	De VIC is een nuttig en onmisbaar instrument voor het in control zijn van de eigen organisatie. Vanwege COVID en AFAS en nieuwe MIP is de interne controle capaciteit in 2020 gericht geweest op het inrichten van de nieuwe beheersingsmaatregelen in en om het Afas systeem.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben vastgesteld dat er nog geen invulling is gegeven aan de VIC voor het boekjaar 2021. Wij adviseren u om de interne controle voortaan gespreid over het jaar te verrichten, bijvoorbeeld per kwartaal of per half jaar conform de opgestelde planning. Bij het uitvoeren van de VIC dienen de vastleggingen, conclusies en opvolging goed en begrijpelijk gedocumenteerd te worden. Hierbij dienen de relevante artikelen van het Normenkader expliciet terug te komen.
Reactie VRU 2021	<p><i>In 2021 is de beschikbare capaciteit ingezet op het verbeteren van de administratieve processen en systemen. Hierbij zijn diverse controlewerkzaamheden verricht, maar die zijn niet als zodanig vastgelegd en gedocumenteerd.</i></p> <p><i>De aanbeveling wordt opgevolgd door in 2022 de interne controle te versterken op basis van de geadviseerde three lines of defence-aanpak. Hierbij worden ook de voorbereidingen op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording meegenomen.</i></p>
Impact jaarrekening	Wij verzoeken u op specifieke onderdelen (zie andere onderdelen in deze managementletter, specifiek “impact jaarrekening”) voor de start van de controle van de jaarrekening. Hiervoor zullen wij, zoals hierboven beknopt beschreven, concrete afspraken maken met uw functionarissen.

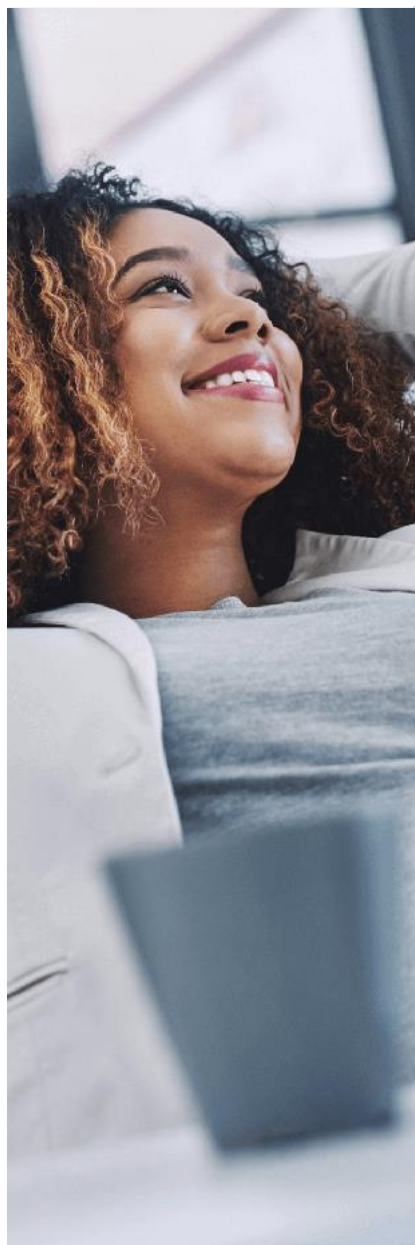
Bevinding 2	Frauderisicoanalyse
Observatie	<p>In “De piramide van de interne controle” heeft de VRU de risico’s voor de vier meest risicovolle processen beschreven, namelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Personeel; 2. Aanbesteden en inkopen; 3. Betalingen; 4. Balansposten. <p>Hierbij worden kans en effect gewogen om tot een risico indicatie te komen. Daarnaast wordt afgewogen of het een frauderisico betreft. Wij hebben vastgesteld dat dit bestand stamt uit 2018, en hierdoor niet actueel of volledig is voor 2021. Immers kunnen andere processen ook frauderisico’s bevatten, of door een wijziging in de administratieve organisatie risico’s als frauderisico bestempeld worden. Uit #01 blijkt reeds dat er geen reguliere VIC heeft plaatsgevonden. De VRU kan hierdoor niet aantonen dat het zichtbaar “in control” is ten aanzien van de door haar geïdentificeerde frauderisico’s.</p>
Reactie Eshuis 2021	<p>Fraudeanalyse is niet geüpdate in 2021, en de beheersingsmaatregelen zijn niet geïmplementeerd in de interne beheersing via de VIC.</p>
Reactie VRU 2021	<p><i>In 2021 is de beschikbare capaciteit ingezet op het verbeteren van de administratieve processen en systemen om frauderisico’s verder te beperken.</i></p> <p><i>De aanbeveling wordt opgevolgd. Het actualiseren van de risicoanalyse, inclusief de frauderisico’s maakt onderdeel uit van het versterken van de interne controle.</i></p>
Impact jaarrekening	<p>Wij hebben begrepen dat een nieuwe versie van de frauderisicoanalyse betrokken wordt in de inrichting van de VIC. Er ontbreekt echter nog een bredere analyse waardoor de interne controle capaciteit gericht kan worden ingezet. Wij stellen voor om tijdens de jaarrekeningcontrole een gesprek te voeren met de controller en zijn team om de</p>

Bevinding 2

Frauderisicoanalyse

belangrijkste frauderisico's te bespreken. Daarnaast zullen wij het onderwerp fraude bespreekbaar maken met de directie en het bestuur.

Bevinding 3	Mandaatregeling en ondermandaatregeling
Observatie	<p>U heeft in uw normenkader de mandaatregeling en ondermandaatregeling opgenomen. Een groot aantal handelingen vinden in applicaties plaats, waaronder Raet en AFAS.</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat VRU geen interne controle heeft uitgevoerd op het doortrekken van de procuratie en limieten uit de Mandaatregeling en ondermandaatregeling in haar kritieke bedrijfsapplicaties (in casu AFAS en Raet)</p>
Reactie Eshuis 2021	<p>Wij hebben vastgesteld dat de procuraties in AFAS niet zichtbaar beoordeeld zijn door de VRU waarbij de rechten en rollen in lijn dienen te worden gebracht met de mandaat- en ondermandaatregeling. Wij vragen uw aandacht voor het geautomatiseerd vastleggen van toekenning, mutatie en het ontnemen van rechten en rollen in een autorisatiematrix, alsmede het periodiek zichtbaar controleren van het doortrekken van de vereisten in de (onder)mandaatregeling in de betrokken systemen.</p>
Reactie VRU 2021	<p><i>De aanbeveling wordt overgenomen door interne controles uit te voeren op de autorisaties per systeem. Daarnaast wordt in 2022 role-based gebruiksbeheer verder geïmplementeerd.</i></p>
Impact jaarrekening	<p>Wij verzoeken u om voor de jaarrekeningcontrole hierboven genoemde aanbeveling op te volgen, en bij de deelwaarneming op de inkoopfacturen vast te stellen dat de juiste budgethouder de inkoopfacturen geaccordeerd heeft.</p>

Bevinding 4	Procesbeschrijvingen voor kritieke bedrijfsprocessen
Observatie	Wij hebben met diverse functionarissen gesproken en procesbeschrijvingen ingezien, alsmede lijncontroles uitgevoerd waarbij één transactie van initiatie tot registratie in de financiële administratie eindigt. Op basis van deze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat er geen sprake is van (actuele) procesbeschrijvingen voor de bedrijfsprocessen 'personeel' en 'financiële administratie'. De procesbeschrijvingen voor financiën stammen uit 2019 maar hebben meer het karakter van een werkinstructie.
Reactie Eshuis 2021	Zie hiervoor de bevinding bij de inkopen en aanbesteden. Wij hebben daarmee vastgesteld dat de procesbeschrijving van voorgenoemde proces niet herzien is in 2021.
Reactie VRU 2021	<i>Het updaten van het bestel- en betaalproces staat gepland en is opgenomen in het jaarplan 2022.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande heeft geen impact voor de jaarrekeningcontrole. Wij zullen deze observatie tijdens de interim controle over 2022 weer herzien.

Bevinding 5	Contractbeheer
Observatie	Wij hebben vastgesteld dat er geen zichtbare invoercontrole plaatsvindt op de invoer van de afgesloten contracten in AFAS, en dat cruciale onderdelen van het contract (waaronder de contractwaarde) voor de interne rechtmatigheidscontrole op de Europese aanbestedingen niet worden vastgelegd in daarvoor geformatteerde cellen.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben voorgaande toegespitst op de contracten van ingehuurd personeel en het risico om aansprakelijk gesteld te worden voor de afdracht van premies/belastingen. Op dit moment is de registratie van de gegevens omtrent de externe inhuur waaronder de SRA kenmerken, WAADI etc. een aandachtspunt binnen de organisatie. Binnen PSA is men bezig met alle informatie te verzamelen en op een gestructureerde manier de overeenkomsten te registreren in AFAS, en een verband te leggen met de werkzaamheden van de ingehuurde personen. Hierdoor is geen overzicht van de externen.
Reactie VRU 2021	<p><i>Conform de aanbeveling wordt ook de contractwaarde na een aanbesteding vastgelegd in het contractenregister. Er is een checklist opgesteld en in gebruik genomen om de contractbeheerder hierin te ondersteunen.</i></p> <p><i>De 'reactie Eshuis 2021' betreft overigens specifiek inhuurcontracten. Alle externe inhuurcontracten worden in het HRM-systeem vastgelegd. Het HRM-systeem bevat het genoemde overzicht van externen.</i></p>
Impact jaarrekening	Wij zullen de controle op de Europese aanbestedingen gegevensgericht controleren. Hierover zullen wij met de betreffende functionarissen afspraken maken. Verder verzoeken wij de VRU om een analyse uit te voeren op het risico op aansprakelijkheid uit hoofde van de afdracht van premies/belastingen.

Bevinding 6	Prestatielevering
Observatie	<p>Een cruciale beheersmaatregel binnen het inkoopproces is de zogeheten “threeway-match”, waarbij er een zichtbare aansluiting en controle plaatsvindt tussen de bestelling (prijs & aantal), de levering van de inkoop (aantal & aard) en de factuur (prijs & aantal). Met de overgang naar AFAS heeft de VRU er ook voor gekozen om de bestelmodule hieraan toe te gaan voegen. AFAS heeft deze module tot voor kort echter niet conform de vereiste specificaties van de VRU kunnen leveren. Hierdoor is de invoering vertraagd. Tot de invoering van de bestelmodule tekent de budgethouder voor de prestatielevering. De controle die de budgethouder uitvoert en de documenten die daarbij horen worden echter niet zichtbaar vastgelegd.</p>
Reactie Eshuis 2021	<p>Op basis van onze werkzaamheden random het inkoopproces hebben wij vastgesteld dat er voor circa 80% van de inkoopfacturen geen sprake is van een inkooporder. Daarmee is vastgesteld dat de threeway-match wel geïmplementeerd is, maar niet afgedwongen wordt door het systeem</p>
Reactie VRU 2021	<p><i>Alle facturen die niet via de threeway-match afgehandeld, worden door de bevoegde budgethouder geaccordeerd voordat deze wordt betaald. De accordering betreft dan ook tevens de prestatieverklaring, waarmee is de rechtmatigheid geborgd.</i></p> <p><i>De bestelmodule is in 2021 beschikbaar gekomen. Er zijn en worden diverse maatregelen getroffen om het gebruik van de bestelmodule te vergroten. Hierbij ligt (met het oog op de administratieve lasten) de focus op grotere bestellingen. De steekproefsgewijze controle op de prestatielevering wordt opgenomen in het interne controleplan.</i></p>
Impact jaarrekening	<p>Wij verzoeken u om bij de deelwaarneming op de inkoopfacturen (zie bevinding #1) vast te stellen dat de prestatie geleverd is op basis van onderbouwende documentatie, zoals</p>

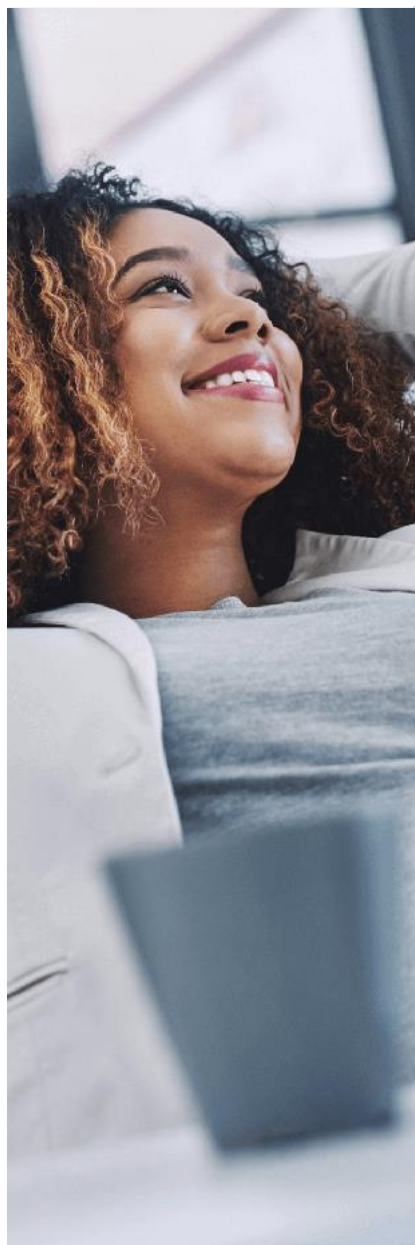

Bevinding 6

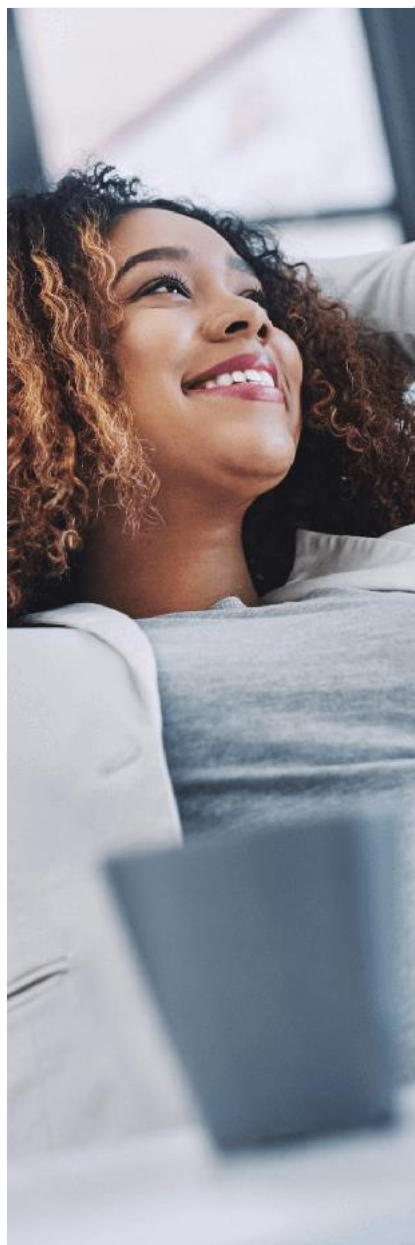
Prestatielevering

pakbonnen, urenstaten, rapportages etc. In het verlengde van onze bevinding in 2021 zoals hierboven opgenomen verzoeken wij u om beleid te vormen ten aanzien van het opnemen van een inkooporder.

Per saldo **persoonlijker**

Bevinding 7	Memoriaalboekingen
Observatie	Wij hebben vastgesteld dat er geen inhoudelijk zichtbare controle wordt uitgevoerd op de memoriaalboekingen in AFAS. Daarnaast kunnen boekingen na invoer nog worden aangepast door de invoerder.
Reactie Eshuis 2021	De VRU heeft het proces in het najaar van 2020 herzien waarbij in de workflow ruimte gemaakt zou moeten zijn voor de controle. Wij hebben ten tijde van de interim controle 2021 met onze werkzaamheden rondom de memoriaalboekingen vastgesteld dat de ingevoerde memoriaalboeking na invoer niet zichtbaar gecontroleerd wordt. Daarnaast kan de boeking na invoer nog aangepast worden door de invoerder. Wij hebben begrepen dat dit in AFAS niet afgedwongen wordt. Wij vragen u aandacht voor het zichtbaar controleren en autoriseren van de ingevoerde memoriaalboeking in AFAS door de bevoegde personen. Daarnaast verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre in AFAS de functionaliteit inzake het wijzigen van de memoriaalboeking na goedkeuring afgesloten kan worden.
Reactie VRU 2021	<i>Er is een workflow ingericht in AFAS die voorziet in de geadviseerde controleslag. Conform het advies zal meer aandacht worden besteed aan het vastleggen van de inhoudelijke controle in de workflow en zal het proces van memoriaalboekingen een steekproefsgewijs worden gecontroleerd als onderdeel van het interne controleplan.</i>
Impact jaarrekening	Wij verzoeken u om voor de jaarrekeningcontrole een interne controle uit te voeren op de materiele memoriaalboekingen. Hiervoor zullen wij een controlesheet delen met uw betrokken functionarissen.

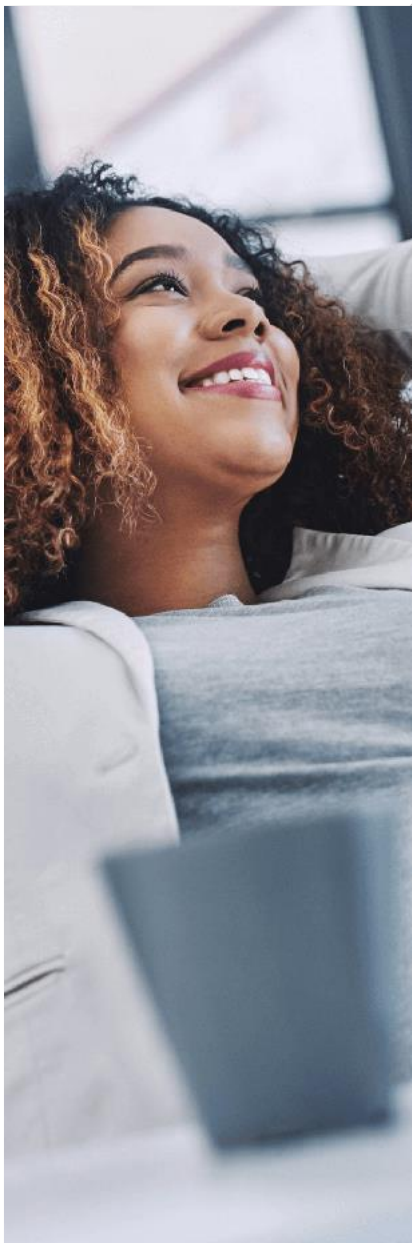
Bevinding 8	Muteren crediteurenstamgegevens
Observatie	Diverse gebruikers hebben in AFAS de rechten om nieuwe crediteuren aan te maken of bestaande crediteuren te muteren, waaronder de bankrekeningnummers. Onderling zijn tussen medewerkers afspraken gemaakt over het onderling controleren van wijzigingen. Wij hebben echter vastgesteld dat in het geval van het aanmaken van een nieuwe crediteur of het wijzigen van een bestaande crediteur de controle op voornoemde handeling niet zichtbaar plaatsvindt. Wij hebben van u begrepen dat AFAS deze functiescheiding in de workflow niet ondersteunt.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben vastgesteld dat bij het aanmaken van een nieuwe crediteur een koppeling gemaakt wordt met de KvK-database, dit wordt gedaan door het KvK-nummer of de KvK-naam in te voeren. Vervolgens worden bijbehorende gegevens van deze crediteur ingeladen in AFAS. Nadat de crediteur is aangemaakt, gaat de factuur in de accorderingsflow langs minstens twee personen die gerelateerd zijn aan de kostenplaats waarop de factuur is geboekt. Op basis van voorgaande achten wij deze bevinding in 2021 opgelost.
Reactie VRU 2021	-
Impact jaarrekening	Geen aanvulling benodigd.

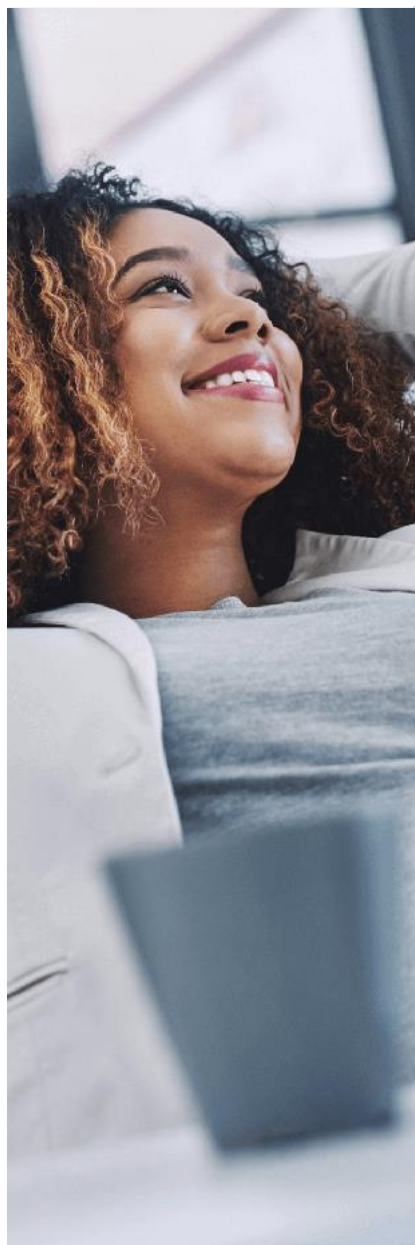
Bevinding 9	Betaalbatch
Observatie	De VRU verwerkt periodiek haar betalingen aan leveranciers en medewerkers via batches. Hierbij wordt de batch vanuit AFAS ingelezen in de BNG applicatie. Wij hebben vastgesteld dat er geen zichtbare controle plaatsvindt op het juist en volledig inlezen van de betaalbatch in de betaalapplicatie.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben vastgesteld dat de VRU contact heeft opgenomen met de BNG zodat altijd een controlegetal wordt aangemaakt in de betaalapplicatie bij het inlezen van een betaalbatch.
Reactie VRU 2021	<i>Contact met BNG heeft inderdaad plaatsgevonden met de BNG en hiervoor is reeds een oplossing geboden en ingericht. SHA controle is ingevoerd zodat er geen wijzigingen doorgevoerd kunnen worden in de batch.</i>
Impact jaarrekening	Wij verwijzen hiervoor naar de impact jaarrekening onder #08 voor de maanden januari tot en met oktober 2021.

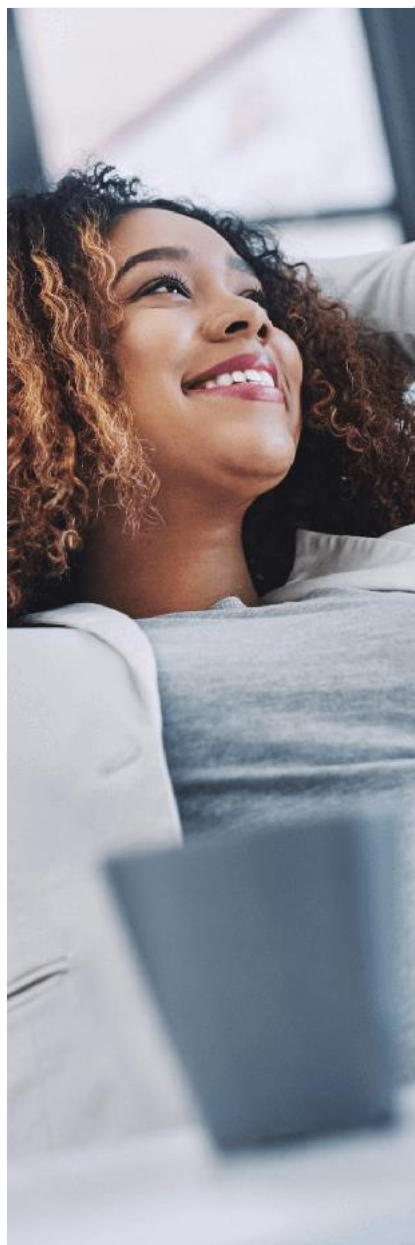
Bevinding 10	Wachtwoordbeleid
Observatie	<p>De VRU heeft een centraal wachtwoordbeleid vastgesteld. De vereisten uit dit beleid zijn als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 8 karakters • Complexiteitsvereisten • Houdbaarheidsdatum één jaar • Aantal foutieve poging maximaal 10 keer <p>De vereisten ten aanzien van de houdbaarheidsdatum voldoen niet aan de best practice, namelijk maximaal 90 dagen, bij voorkeur minder. In het Windows Active Directory (hierna: AD) is overigens wel de wachtwoordduur op 90 dagen gesteld. Hiermee hebben wij vastgesteld dat de vereisten vanuit het wachtwoordbeleid niet juist in het AD zijn opgenomen, ten aanzien van de minimale wachtwoordlengte (6 karakters) en de complexiteitsvereisten. Laatstgenoemde staat in het Windows AD uit. Tevens hebben wij vastgesteld dat het AD slechts één wachtwoord uit de historie opslaat.</p> <p>Deze bevinding wordt overigens gemitigeerd door het gebruik van two factor authentication.</p>
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben vastgesteld dat de wachtwoordvereisten uit het beleid nog niet geïmplementeerd zijn in het AD en/of AFAS.
Reactie VRU 2021	<i>Het wachtwoord beleid van de VRU wordt waar nodig op basis van de eisen uit de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) geactualiseerd en doorgevoerd in de systemen. Deze actie is onderdeel van het programma cyberveiligheid.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande heeft geen impact voor de jaarrekeningcontrole. Wij zullen deze observatie tijdens de interim controle over 2022 weer herzien.

Bevinding 11	Gebruikersreview
Observatie	<p>Binnen de IT infrastructuur van de VRU zijn veel medewerkers actief, zowel intern als extern. Voor het wijzigen van de gebruikers, rechten en rollen is de afdeling I&I afhankelijk van de input gegeven door de afdeling HRM. Wij hebben vastgesteld dat de VRU geen beoordeling van de gebruikers uitvoert, zichtbaar documenteert en voorziet van opvolging. Overigens is de lijst met gebruikers ('Active Directory') wel gekoppeld aan het personeelssysteem, wat een bepaalde maar zeker geen sluitende waarborg geeft.</p>
Reactie Eshuis 2021	<p>Wij hebben begrepen dat de VRU voorgaande nog onderhanden heeft en vanaf begin 2022 middels een Identity & Access Management tool role-based gebruikersbeheer gaat implementeren.</p>
Reactie VRU 2021	<p><i>Autorisaties worden op verzoek van de leidinggevende doorgevoerd. Deze aanvraag met het akkoord van de leidinggevende wordt gedocumenteerd door de Servicedesk. Verder wordt het controleren van rollen en autorisaties (structureel) verwerkt in het interne controleplan en wordt in 2022 het role-based gebruikersbeheer verder geïmplementeerd.</i></p>
Impact jaarrekening	<p>Voorgaande heeft geen impact voor de jaarrekeningcontrole. Wij zullen deze observatie tijdens de interim controle over 2022 weer herzien.</p>

Bevinding 12	Monitoring prestaties en afspraken AFAS
Observatie	De VRU heeft ervoor gekozen om voor een deel van de bedrijfsvoering gebruik te maken van de diensten van AFAS. De VRU heeft met AFAS afspraken gemaakt en vastgelegd in het Service Level Agreement (hierna: SLA). Deze afspraken bevatten tevens prestatieniveaus. Wij hebben begrepen dat er geen actieve monitoring plaatsvindt ten aanzien van de prestaties en de afspraken zoals overeengekomen met AFAS.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben in het voorjaar van 2021 vastgesteld dat de VRU de ISAE 3402 Type II assuranceverklaring heeft opgevraagd, doorgenomen en de uitkomsten geëvalueerd heeft. Op basis van voorgaande achten wij deze bevinding in 2021 opgelost mits de beschreven impact jaarrekening periodiek onderdeel van de P&C-cyclus van de VRU gaat worden.
Reactie VRU 2021	<i>Het opvragen, doornemen en evalueren van een ISAE3402 type II verklaring is inmiddels een gepland onderdeel in de jaarcyclus. De beoordeling van de ISAE verklaring zal zodra deze gereed is, gedeeld worden met de accountant.</i>
Impact jaarrekening	Wij verzoeken de VRU om voor de jaarrekeningcontrole 2021 een ISAE 3402 Type II assuranceverklaring op te vragen bij AFAS over het boekjaar 2021 e.v., deze door te nemen en eventuele bevindingen te evalueren en op te volgen ten behoeve van haar bedrijfsvoering. Wij ontvangen in het kader van onze controle graag een kopie van de beoordeling.

Bevinding 13	Data protection impact assessment
Observatie	Het onderwerp Cybersecurity Management staat zowel bij for-profit organisaties als bij decentrale overheden op de agenda. Wij zien dat het aantal hackers dat pogingen onderneemt om onrechtmatig toegang te verkrijgen tot systemen en data toeneemt. Soms met vervelende gevolgen, zoals uw buurman de Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland heeft ondervonden. Organisaties kunnen middels een Data Protection Impact Assessment onder andere privacy risico's van gegevensverwerking in kaart brengen en maatregelen nemen om de risico's te verkleinen. Wij hebben vastgesteld dat de VRU een dergelijke impact assessment nog niet heeft uitgevoerd in 2020.
Reactie Eshuis 2021	Wij hebben vastgesteld dat de VRU in 2021 een ethical hack heeft laten uitvoeren. Wij hebben de uitkomsten in het rapport doorgenomen en besproken met uw afdelingshoofd I&I. Hieruit blijken geen bijzonderheden.
Reactie VRU 2021	<i>Het programma cyberveiligheid realiseert tal van maatregelen om de cyber veiligheid verder te vergroten. Een DPIA kan onderdeel van de aanpak zijn.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande heeft geen impact voor de jaarrekeningcontrole 2021. Vanuit het perspectief van IT control en de verbeteringen die hackers doormaken verzoeken wij u om periodieke pentests uit te blijven voeren.